

ek

ról megszö-
követte el
gyi rablást

(Az Uj Kelet tud.)
beszámoltunk arról,
ben ismeretlen tet-
gazdálkodó házába
valamint nagyobb
vittek el. Draghi-
dörtség bűnügyi osz-
p felhívta telefonon
aziránt érdeklődött,
an az utóbbi időben
kapta, hogy az
néf fegyenc szökött
nak személyleírása
dott leírással. Ezen
losan és Rotar de-
zni az ügyben, akik
kézrekerítették a
Kiderült róluk,
az aiudi fegyház-
egyikük 10 éves,
büntetését ulti. Ki-
merték, hogy ők
uss gazdálkodó há-
or megtaláltak ná-
rabolt pénzt és ru-

t a görög
ei elnök
lása

(Az Uj Kelet tud.)
sóján monarchisták
között kirobant
evőjének, Panaiota-
tálták egyik karját,
n séült meg. Az
n beavatott körök
lebből sor kerül a
szésre. Ezzel az át-
visszaállításával ro-
akarják visszatük-
hcsolatban az a
hogy Condilis tábor-
ányból.

b- és bal-
k összetü-
rtanak

(Az Uj Kelet tud.)
nyadó francia he-
elében valószínű-
a jobb- és szélső-
Ugy hírlik, hogy
avatott körök meg-
ják.

nyugalom
ában

(Az Uj Kelet tud.)
oni levelezője arról
sérlettel kapcsolá-
A nyugalom telje-
a portugál kor-
erők riadó készen-

asiban. Jasiból je-
ött ki a Sr. Uzi-
estőlüzemben. A
ngok átszaptak a
Rubin-féle gyárák-
gyapjufésődére és
tűzoltók minden
öt (ráig a tüzet
Sadoveanu ügyész
Aronovici ellen.
Lapkiadó R. E.
Baron L. Pop 16
77.

Eszközösség és kiadóhivatal:
Cluj Str. Baron L. Pop
Telefon: 8-77. Előfizetési árak:
Havonta 110, negyedévre 320, fél-
évre 600, egészévre 1200. Tel. Kár-
tára: Havonta 12, egész-
évre 36. Előfizetési díjazata
"ELET" az ord-
ság egyetlen
kikelték utánpó-
megjelenésére

UJ KELET

...szerkesztő Robert Budapest

ZSIDÓ POLITIKAI NAPILAP

Parasztról
leveleket nem
fogadunk el.
- Kériratok
megírását és visszajuttatását
váltásuk. Főszerkesztő dr. Márton
Ernő. Felelős szerkesztő János
Páross. Budapesti szerkesztő Elnö-
sközi Ernő. Szóda Mafel 1214 2.

Ára 5 le!

Szombat, 1935. szept. 14.
5695. EV. XVIII. ÉV.
ELUL 16. 206. SZÁM.

A Amerika nem ad elégtételt a náciknak — visszahívják a washingtoni követet?

Hitler váratlanul vasárnap estére Nürnbergbe összehívatta a birodalmi gyűlést

A Führer tiltakozni akar a horogkeresztet megbélyegző amerikai ítélet ellen. Aktuális külpolitikai kérdésekről is nyilatkozni fog Hitler. Nagy izgalmat keltett a birodalmi gyűlés váratlan összehívása

Berlin, szeptember 13. A birodalmi gyűlés vasárnap este 9 órára Nürnbergbe váratlanul összehívta. Az ülés egyetlen tárgya a kormánynyilatkozat elhangzása. A Reichstag szombat este 9 órákor tartandó rendkívüli ülésén Hitler nyilvánosan tiltakozni fog a Newyorkban, a Bremen indulása alkalmával történt incidensek ellen, valamint Brodski bíró ellen, aki egy tárgyalás alkalmával elragadtatta magát politikai elveitől és sértő kifejezésekkel illette a jelenlegi németországi rendszert. Németország erélyes demarsztot fog intézni Washingtonba, ami odáig megy, hogy visszahívja amerikai követét. A kancellár le fogja szögezni álláspontját a

legutóbbi litván klaipepai intézkedésekkel szemben is. A kongresszus körében a nemzetgyűlés váratlan összehívása izgalmat keltett.

Francia politikai körökben is meglepetésként hatott a birodalmi gyűlés Nürnbergbe történt összehívása. A Matin értesülései szerint Hitler a nürnbergi birodalmi gyűlésen elmondja felfogását az aktuális külpolitikai kérdésekről is: s tiltakozni fog a harmadik internacionálé azon kísérlete ellen, hogy beavatkozzék Németország belügyeibe.

Berlin, szeptember 13. Délben a Zeppelinmezőn, Nürnbergben a munkafront 54 ezer vezetője vonult el díszmenetben Hit-

ler előtt. Este a politikai vezetők fátylasmenete volt ugyanott a főatrakció.

Egyidejű londoni jelentés szerint amerikai kormányrésztől hivatalosan is közölték, hogy október közepén megszűnik az amerikai-német kereskedelmi szerződés érvénye. E tényben általában új amerikai kereskedelmi politika kezdeteit látják, amely megtorló rendszabályokat kíván életbe léptetni azokkal az államokkal szemben, amelyek nem az egyenlő elbánás elve alapján járnak el az amerikai exportáruval szemben.

Prágai jelentés szerint az ottani érték-tőzsdén a márka esett.

Külpolitikai figyelő

Genf és Nürnberg. Az a tehetetlenség, amely a népszövetségi tárgyalások körül mutatkozik, új erőt öntött a német nemzeti szocializmusba. A hitlerizmus a civilizált élet romlásából táplálkozik és most bizony Genfben nem tudják megakadályozni az összes reményeségek szertefoszlását. Így tehát a nürnbergi gyűléseköz felelni mertek a genfi diplomatáknak.

A nürnbergi nemzeti szocialista kongresszus a hitlerizmus új arculatát mutatja. Merészek a nürnbergi gyűléseköz, mert a genfi diplomaták széthúzó és pillanatnyilag gyengék.

Most megint mernek a világgal polemizálni Hitler emberei. A londoni német-angol tengerészeti egyezmény megkötése óta a hitleristák minden hidat felrobbantottak maguk és a külvilág között, hogy súlyos belső bajaik gyógyítására fordítsák minden erejüket. De most már mind kevesebbet törődnek a „belső ellenségekkel” és ha a szidokát nem is, de a katolikusokat már békén hagyják. Most megint a külfölddel, a világgal szállnak szembe.

Még megívó erejüket nagy erőfeszítéssel összeszedik, mert ritka alkalom kínálkozik számukra a nemzetközi politikában. Azt hiszik, hogy a széthúzó genfiakkal szemben így is tudnak eredményt elérni.

Már néhány hét óta készülnik elő a németek ezt az új politikát, amely elnéz a belső bajok felett, hogy annál több gondot fordít-hasson a külpolitikára.

De először csak kísérleteztek. Mindenfelé barátokat kerestek a franciák ellen, hogy így huzhassanak hasznót az afrikai konfliktusból. Az angol politikát támogatták és azt várják, hogy a londoni külügyi hivatal folytatni fogja a kétoldali szerződéseket német politikájáért. Csalódtak. Londonban hallani sem akartak kétoldali egyezményről. Azután az olaszok felé fordultak és a Népszövetség-ellenes koloniaszerző politikát dicsőítették azzal a hátsó gondolattal, hogy ez bevezetés lehet a német tengerentúli igények hangoztatásához. Ebben sem volt több szerencsésük, mert Mussolininek sokkal inkább szüksége van Lavalra, semmint hogy Hitlerrel új barátságot merjen kezdeni. A németek türelme azonban, úgy látszik, végtelen. Újra London irányába néztek, mert azt remélték, hogy a francia-olasz kollaboráció miatt phidegűl a viszony a Quai d'Orsay és a Foreign Office között. De kiábrándítólag halott Berlinben Sir Samuel Hoare genfi beszéde, amelyben a népszövetségi politika és a kollektív békeszervezési francia módszer fontosságát hangsúlyozta ki.

Ezek a kísérletek nem sikerültek és egyelőre nem is keresnek szövetségeseket a németek. De a hitleristák politikai irányja ezzel meg volt már adva. Minden erőt a külpolitikára összpontosították. Ez volt a hallgatólagos jelszó. Ebben az irányban is folytatta a munkát a nürnbergi kongresszus, de a szövetségi politikától függetlenül újra egyenesen és merészen a belső bajokkal nem törődve hangozta német külpolitika törekvéseit.

A kulturprogram tárgyalása alkalmával sem támadták a nemzeti szocialisták az egészen más felfogású katolikusokat, akikkel tegnap még ádáz harcot vívtak. Es Hitler már kongresszusi deklarációjában is kiméletlen harciassággal beszélt a bolsevista Moszkváról. Újra mernek a Drang nach Osten-re gondolni a németek. Es aztán jön a többi.

Kétségkívül, Genf gyengesége miatt, új nagy külpolitikai offenzívára készül Hitler. Csak az alkalmas pillanatot várja.

Hitlerizmus külföldön. Két helyen is, Svájcban is, Lengyelországban is vereséget szenvedett a nemzeti szocialista propaganda. Svájcban nem változtatták meg az alkotmányt, mint ahogy a jobboldali szélsőségek szerették volna. A német befolyás alatt alkotott lengyel választási rendszert pedig azzal ítélte el a lengyel nép, hogy igen kis számban, még ötven százalékban sem vett részt a szavazáson.

A hitlerizmus varázsa, amelyről már akkor sem sok joggal, de mégis igen sokat beszéltek a saarvidéki szavazás után, letinő-

Abessziniának meg kell őriznie területi érintetlenségét — mondotta Hoare angol külügyminiszter

Laval nagy genfi beszédében állást foglalt Olaszország háborús szándékai ellen

Franciaország hozzájárul az Olaszország ellen teendő gazdasági és pénzügyi szankciókhoz, csak a katonai retorzióhoz nem járul hozzá. Egyelőre szó sem lehet a Szezei-csatorna elzárásáról

Az Egyesült Államok kormánya a Briand-Kellog paktum tiszteletben tartására hívta fel Olaszországot

Genf, szeptember 13. Péntek délelőtti háromnegyed tizenegykor nyitották meg a Népszövetség közgyűlésének ülését, amelynek napirendjére ezúttal Laval francia miniszterelnök és külügyminiszter nagy érdeklődéssel várt beszéde volt kitűzve. Az izgalommal várt beszéd ténylegesen elhangzott. A beszédet megelőzőleg előbb az angol delegáció egyik tagja szólalt fel, aki azt kérte, hogy a politikai bizottság napirendjére vegyék fel a rabszolgaság kérdését.

Ezután Laval lépett a színpadra, akit beszéde elhangzása előtt már lelkes fogadtatásban részesítettek. Laval beszéde rendkívül diplomatikus, sok tekintetben túlságosan is diplomatikus volt, de azai kétségtelenül meg lehet állapítani belőle, hogy kategorikusan hangoztatta Franciaország hűségét a népszövetségi paktumhoz. Laval beszéde sok tekintetben Hoare beszédéhez mutat közeledést, de Olaszország felé is igyekezett barátságos hurokat megpengetni.

Laval beszéde

Laval beszédében a következőket mondotta:

„Franciaország hű akar maradni a népszövetségi paktumhoz és nem akarja kivonni magát ezirányú kötelezettségei alól. A kollektív biztonság eszméje törvény ma-
rad Franciaország számára, mert a Nép-

szövetségi alapokmányt megtagadni annyit jelentene, mint megtagadni Franciaország legfőbb eszméjét.

A Népszövetséget érhető bármely támadás Franciaország biztonságát érintené.

Sir Hoare beszéde rámutatott Angliának arra a kívánságára, hogy fenntartás nélkül csatlakozzék Franciaország is a biztonság rendszeréhez. Egyetlen ország sem fogadta nagyobb meglepéssel ezeket a szavakat, mint éppen Franciaország. Az angol külügyminiszter beszéde történelmi jelentőségű volt.

Beszéde további részében Laval azt hangoztatta, hogy február 3-án Anglia és Franciaország megállapították közös külpolitikai programjukat. E program alapján szép álmokat vázolt maga elé s most attól tart, hogy az álom megvalósulása elé jelentős akadályok gördülnek.

Franciaország — hangoztatja Laval — nem fél a háborútól, de gyűlöli a háborút.

Franciaországot erős békekészség hatja át. Miután aláírta a római egyezményt,

Franciaország nem gondolhat nyugalommal az olasz-abesszin viszályra, amely olyan nyomástartóan hat a népszövetségi közgyűlés plénumára.

Január 7-én Mussolinivel szabályozták az

összes problémákat, amelyek eddig Franciaországot elválasztották Olaszországtól. Stresaban az angol delegátusokkal együtt Mussolini részéről ugyanolyan készség nyilvánult meg a béke szolgálatát illetően, mint Franciaország részéről. Készek vagyunk — hangoztatta Laval — ezt a közreműködést folytatni, amit az is bizonyít, hogy

francia részről megtettünk minden erőfeszítést az olasz-abesszin viszály békés megoldására.

Megelégedésemre szolgál, hogy kötelesemet teljesítettem. Feladatunk nehéz, de nem reménytelen. Hangulyozom, hogy semmilyen ellentét nem áll fenn Anglia és Franciaország között a békés megoldás kivételének kérdésében. Mindegyikünknek részt kell vállalnia e felelőségben. A jelen körülmények között feltétlenül örömmel tölt el az a szoros együttműködés, amely Franciaország és Anglia között a béke és Európa megmentése érdekében fennáll. Franciaország el van tőkélve arra, hogy teljesíti Olaszország iránti baráti kötelezettségeit,

mindent megtesz a törvényes olasz követelések kielégítése végett, de tiszteletben tartja a többi népszövetségi tagállamok jogait.

(Folytatása a 8-ik oldalon)

ben van. Kifelé már nincs halása a nemzeti szocializmusnak, ha Németországban tartja is magát.

Ez pedig nagyon fontos, mert a mozgalmi igazi ereje külföldön mutatkozik, ahol nem támaszkodik fegyveres vagy más kényszerre.

A görögországi helyzet. Sokáig halogatták Görögországban azt a népszavazást, amelyen az államforma felett kell döntönni a görög nép.

Ezt a halogató politikát folytatta eddig Csaldarisz miniszterelnök. Azt hitte ugyanis, hogy időközben a különböző monarchista frakciók között létrejön a megegyezés és így biztos siker reményében tűzheti ki a népszavazás dátumát.

De Mataxas és Condylis királypárti generálisok még mindig nem egyeztek meg sem egymással, sem Csaldarisz miniszterelnökkel. Viszont az elmúlt napok eseményei megmutatták, hogy a közársaságpártiak bátorsága, de talán ereje is nő.

Ezért határozta el magát Csaldarisz arra, hogy erőyes politikát kezdjen és meg is állapította már a népszavazás időpontját október 27-én.

A dunai paktum ügye. Kánya Kálmán magyar külügyminiszter a múlt héten Genfben utazásban kiszállt Bécsben és tárgyalta Berger-Waldenegg báró osztrák külügyminiszterrel. Amint most kitérünk, meg is egyeztek abban, hogy úgy Auszria, mint Magyarország követelményei fogják Genfben a jogegyenlőséget a fegyverkezés terén. Különös erővel is juttatta kifejezésre Tanczos tábornok ezt a közös felfogást.

Magyarország és Auszria így megint élesen szembekerültek a kisantanttal, amely Bécsben feltételekhez kötötte a magyar, illetve osztrák fegyverkezési jog elismerését. A Dunavölgyben sem tisztul a helyzet.

(R. J.)

Tizenhat tisztelet ítélték halálra Sziám-ban. Bangkokból jelentik: A sziámi kormány által felállított speciális törvényszék halálra ítélt 16 tisztelet, akik a nemrég elfojtott forradalmi megmozdulásban résztvettek.

COMUNITATEA IZR. ORT. AUT. din CLUJ

617-1935.

Hirdetmény nagytemplomi, Sasz Chevra és fiókimházi ülések bérléte tárgyában

Figyelmeztetjük mindazokat, akik a múlt évben a Str. Paris-ban levő nagytemplomban, a Str. T. Vladimirescu-ban levő Sasz Chevra templomban, valamint a Str. Gen. Berthelot iskolahelyiségben levő pótimaházban bérlétek ülést és ezen bérléteiket az idén is fentartani óhajtják, hogy azt legkésőbb Szeptember első napjáig, azaz szeptember 22-ig megújítani, ill. ebből származókat a hitközség Titkári hivatalában bejelenteni sziveskedjenek, mert ennek elhalasztása esetén az ülések a régi bérlőkre való tekintet nélkül, szabadon lesznek kiadva.

Egyben figyelmeztetjük azokat, akik egy-let, vagy magánimaházakban vesznek ki üléseket, hogy csak oly imaházban bérljenek ki ülést, amely hitközségi engedélyt mutat fel, mert a hitközség az engedélyt nem nyert imaházakat hatóságilag le fogja zárni és utolsó pillanatban nem lesz módjában a községnek, hogy más bérlőre váltson.

Cluj, 1935. szeptember hó 5-én.

Az Imaházügyi Bizottság

Zion Lloyd

BUCURESTI, I. Cal. Victoriei 33
Direktor: M. Jampolski.

Megrendez és közvetít a legelőnyösebb feltételek mellett utazásokat

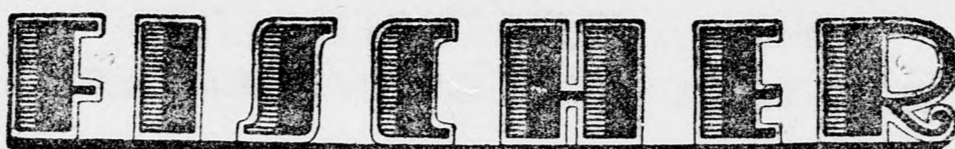
Palesztinába

és a Közel-Keletre a Dacia, Carol I., Polonia, Har Zion és Har Carmel hajókon Kérjen az utazással kapcsolatos minden kérdésben felvilágosítást és prospektus! Képvisele: Cluj, Murea, Somes, Bistrița és Salaj vármegyék részére:

Dr. Neumann Vilmos
Cluj, Str. Berthelot 12. Tel. 6-82.
Bihar megye és Oradea részére Balázs Miklós Oradea, Str. Ciorgariu 15. és tr. Alexandri 34.

MÁR CSAK 8 NAPIG TART

Bucurestibe költözés miatt

ÜVEGUDVAR, CLUJ

MÁR CSAK 8 NAPIG TART

Az adófizetők megtették kötelességüket — állapítja meg a pénzügyminiszter

Mindössze 700 millió lej a költségvetési deficit. Ezzel szemben tovább folyik a tekozás a köztársasággal

Bucuresti, szeptember 13. (Az Uj Kelet tud.) Victor Antonescu pénzügyminiszter legutóbbi kijelentéseit élénken kommentálja a fővárosi sajtó. A pénzügyminiszter minden kertetel nélkül kijelentette, hogy a kincstár helyzete meglehetősen rossz. Igaz ugyan — mondotta Antonescu — hogy az inkasszó javult és a deficit csökkent. Am a deficit még kisebb volna, ha a kormány kevesebbet költene. És az állami inkasszó is nagyobb volna, ha a felesleges költekezés megszűnne. Az adóinkasszó csökkenésének egyik oka éppen az adófizető polgároknak az a tudata, hogy pénzügük nem jut el illetékes helyre, hanem felesleges költekezéseken és panamákön vész el.

Mindenesetre jellemző a pénzügyminiszternek az a proklamációja, hogy az adófizetők megtették kötelességüket. Nem könnyen és nem szívesen, de kényezzeritve voltak rá, mert

a pénzügyminisztérium rendeletei által terrorizált adóhivatali főnökök és végrehajtók az utóbbi hónapokban

csakugyan nem ismerték kíméletet. Ennek az erőfeszítésnek az eredményeképpen a kincstárnál mindössze 700 millió lej deficit mutatkozik: 400 millió a nemzetvédelmi alpnál és 300 millió a rendes költekezésben. A rendkívüli költekezés kiegyensúlyozásáról természetesen még hosszú ideig nem lehet szó. A helyzetben mindenesetre javulás állott be és Victor Antonescu elismeri, hogy ez elsősorban az adófizetők érdeme.

A kérdés az, hogy vajon a kormány is megtette kötelességét — írja a Zorlie. Dinu Bratianu gyakran beszélt azokról a takarékosági intézkedésekről, amelyeket az ország vár és amelyeket a liberális pártnak meg kell tennie. Dinu Bratianu nem egyszer emlékeztette a kormányt erre a posztulátumra, amelynek alapján a párt kérte és megkapta a hatalmat,

de amelyet a kormány nem respektált. Éppen ezért Dinu Bratianu kötelessége most, hogy kategorikusan állást foglaljon és drasztikusan fékezze meg a nagy és kis liberális excellenciások kihívó tekozását.

GYÁSZRUHÁKAT pár óra alatt nagyon olcsón fest az országosan elismert CZINK cég Cluj

Venizelosz visszatér Görögországba, hogy megvédje a köztársaságot?

Még mindig feszült a görög belpolitikai helyzet

Athén, szeptember 13. A görög népszavazást a kormány október 27-re tűzte ki. Mint az előrelátható volt, a köztársasági pártiak nem hajlandók minden további nélkül tudomásul venni a monarchikus rendszerhez való visszatérést. Ennek megfelelően a belpolitikai helyzet egyre feszültebbé válik. Politikai körökben tartja magát a hír, hogy a görög kormány a napokban be fogja nyújtani lemondását, miután a kormány átszervezése elkerülhetetlenné vált. Hogy milyen irányú lesz a kormányváltás, azt egyelőre nem lehet tudni. Egyesek szerint egyes republikánus miniszterek lemondása folytán a monarchista szárnyat erősítik meg, mások viszont azt hiszik, hogy Kondilisz tábornok helyettes miniszterelnök a monarchisták exponense s Panaiotakosz tábornokkal történt incidensek következtében kénytelen lesz kiválni a kormányból.

Az athéni lapok úgy tudják, hogy Voizkisz kamarai elnök átiratban hívta fel az

ügyészséget, hogy indítson szigorú vizsgálatot a hétfői véres incidensek ügyében, amelyeknek során Panaiotakosz tábornok megsérült. Az ügyben jelenleg a katonai igazságszolgáltatási hatóságok folytatnak vizsgálatot.

A Patras című görög lap közlése szerint a Párisban tartózkodó Venizelosz hazatérni készül, hogy átvegye a köztársaság védelméért folyó harc vezetését.

Venizelosz, aki szélsőséges republikánus, erre való hivatkozással szervezte meg az év tavaszán fegyveres felkelést, amelyet a görög kormány vérfelajtott.

Londoni jelentések szerint a helyzet elmérgesedését Kondilisz hadügyminiszter idézte elő, aki elküldte egyik adjutánsát Panaiotakosz tábornokhoz, az athéni első hadtest parancsnokához azzal az utasítással, hogy azonnal tartóztassa le az összes köztársasági párti tiszteket.

Válaszképpen Panaiotakosz a köztársasági tiszteknek egy csoportját meg-

bizta, hogy álljanak őrt Kondilisz lakása előtt. Csaldarisz miniszterelnök elébe akar vágni az eseményeknek, meghívta mindkét tábornokot a minisztertanács ülésére. Kondilisz és Panaiotakosz hívek kíséretében jelentek meg és ezek a minisztertanács teremben egymásnak mentek, amely során több tiszet megsérült. A kedélyek csak nevezzen lehetett lecsillapítani. Csaldarisz a tisztek többségének kivételére kibocsátotta királypárti manifesztációt a néphez.

Munkában a Zsidó Párt ujjászervezett jogvédő irodája

A zsidóság általános sérelmei mellett legtöbb zsidó polgárnak vannak speciális sérelmei is, amelyek a maguk ös zsidóság szintén általános jellegűek. Azonban ezeknek a sérelmeknek orvoslása csakis esélyes, hogy minden egyén a maga panasza a Zsidó Párttal tudassa. Ezen sérelmek orvoslására hivatott a Párt Jogvédő Irodája, amely már eddigi működésével is bizonyította, hogy oly esetekben midő az egyének kicsiny erői elégtelenek voltak a Párt Jogvédő Irodája tagjainak igényvételével a sebeket gyógyította.

Az általános gazdasági leromlás folyamánként, a legtöbb zsidó nincs abban az anyagi helyzetben, hogy érdekei megvédésére magának ügyvédet fogadjon, a kellőképpen képviselhetné. Nem szükséges külön kihangsúlyozni, hogy a jogsegély leginkább annak van szüksége, aki azt legkevésbé képes megfizetni.

A Zsidó Párt ujjászervezett Jogvédő Irodájának működése éppen ezért két célt szolgál: elsősorban eljárni minden olyan esetben, amikor a zsidó közérdek vagy a zsidó jogos magánérdeket bár (hatóság, egyén) megsértette — másodsorban pedig megvédeni a vagyontulajdonosokat magánjogi perekben és általában részükre minden nemü ingyenes jogsegélyt nyújtani.

Panaszok hangzottak el, hogy a Zsidó Párt sem teljesíti oly mértékben hivatását, amint azt a zsidóság elvárja. Panaszok hangzottak el, hogy a Zsidó Párt sem mindig vesz tudomást a zsidóság sérelmeiről! Lassuk végre tisztán! Csak úgy lehet sérelmeket orvosolni, ha azok ismertek. Forduljon tehát mindenki bizalommal jogvédő irodához és közölje panaszát.

A jogvédő iroda minden nap dolgozik, amikor a jogásztársadalom legjobbjai: meghallgatják a panaszokat és a leggyorsabb és legegyszerűbb uton igyekeznek azokat orvosolni.

Dr. F.

SZÍNHÁZ-FILM MŰVÉSZET

A ROYAL MOZGÓ MŰSORA:
Ma, szombaton nagy dupla műsor, 15 és 18 óra lejes helyarákkal: I. Autóbanditák. Premier. Főszerepben: Buck Jones. II. Francia quita. Lehár Ferenc operettje. Főszerepben: Jarmilla Novotna. Előadások kezdete: Autóbanditák: 3.20, 6.20, 9.20. Fraszquita: 5, 8, 11 órakor.

EDISON MOZGÓ MŰSORA:
2 film: I. Osempésző. Dráma a valuta-csempészek életéből. Brigitte Helm, Paul Wegener. — II. Stan és Bran szárazadók. Helyárak 7 és 10 lej. Kezdeté 3, 6, 9 órakor.

AZ OPERA MOZGÓ MŰSORA:
Kedd, szerda, csütörtök: Premier! Világsláger! Lettek a fergegben. Főszerepben: Sylvia Sidney és Boris Karloff.

MUNKÁS-MOZGÓ MŰSORA:
Pénteken, szombaton 6 és 9 órakor dupla műsor: I. Megszökött egy fegyenc. II. Galmas kalendordráma. Főszerepben: Robert Montgomery és Magda Evans. II. Megmozdul a világ, vagy Egy család tragédiája. Főszerepben: Madeleine Carroll és Raoul Roulien. Helyárak: 6 és 12 lej.

Tizen az

Bucuresti, szeptember 13. Idő befejeződött. Ma a színházak s nemsolament is. A nyaralóknak s megkezdő szesszió.

A belpolitikai arénygyűrűk fel a külvégű leszámlásra, kisebb hurokat pedig egyeztet meg mindkormányra szeretne.

- A háboru előtt k...ának: a konzervat...de a háboru után fel...szaporította fel a szá...ra készen állanak: 1. Az ó-liberális p... 2. A georgista lib... 3. A nemzeti par... 4. A nép párt. 5. A radikális pa... 6. A földművesek Pétére).

- 7. Liberális demok... 8. Nemzeti demok... 9. Uniunea agrare... 10. Frontul Român... 11. Konzervatív pá... 12. Nemzeti agrár... lete alatt, azok a gog... náltak Cuzáékkal).

- 13. Szociáldemokr... 14. Nemzeti ujjász... nasterea Nationala... 15. Nemzeti keres... fuzió).

- 16. Szövetkezeti L... moilescu.) 17. „Mindent a E... Cantacuzino-Granicer... 18. Egyesüges szoci... Természetes, hogy... zött van olyan is, am... tagjuk sem a vezéren...

A 18 párt frontok esetleges összecsapás vehessék fel a küzdel... Az ugynevezett alk... a néppárt, valamint... jai tömörülnek. Ezen... sen komoly politikai... föl, a vezérek Averes... Bratianu edzett embe... m.

Nemrég alakult a Franciaországban is mintájára, amely mi... be tömöríti az össze... jobboldal s a fasizmu... akadályozása érdeké... alakítói eleinte arra... maguk köré csoport... parasztpártot, a radi... szociáldemokratákat... listákat.

A baloldali frontna... lajdonképpen a szél... fuzióstörékvesséire ad... Az ugynevezett na... a gogista és a cuz... áll. Egyelőre tárgyal... reakció pártokkal... érdekében, így a va... tal, Cantacuzino-Gr... dent a hazáért" nevű... cu korporációs ligájá...

Nem említettük a... frontot, amelynek so... rális erők sorakozna... a legerősebb, az ösz... pán a vezérkarban v... rések, ezzel szembe... „életmíster" s egyé... delkezik.

A nacionalista f... az egyetértés: Így... tek a nürnbergi kon... azonban a valamivel... nem fogadta el a me... Graniceru tábornok... va... vezetésérepre... deig még nem siker...

Tizenhét párt négy fronton mozgósít az őszi politikai összecsapásokra

Bucuresti, szeptember 13. A nyári szünidő befejeződött. Megnyitnak az iskolák, a színházak s nemsokára megnyitják a parlament is. A nyaralóállomások elnéptelenednek s megkezdődik az új politikai szezon.

A belpolitikai arénában egyelőre 18 párt gyűrközik fel a küzdelemre, egyesek a végső leszámolásra, mások valamivel szelídebb hurokat pengenek. Egy pontban egyeznek meg mindannyian: mindegyik kormányra szeretne kerülni.

18 párt

A háboru előtt két pártja volt Romániának: a konzervatív és a liberális párt, de a háboru után felvirágzó politika 18-ra szaporította fel a számukat, amelyek harcra készen állanak:

1. Az ó-liberális párt.
2. A georgista liberálisok.
3. A nemzeti parasztpárt.
4. A nép párt.
5. A radikális parasztpárt.
6. A földművesek pártja (elnök Groza Péter).
7. Liberális demokraták (Th. Florescu).
8. Nemzeti demokrata (Iorga).
9. Uniunea agrara (Argetoianu).
10. Frontul Románesc (Vaida).
11. Konzervatív párt (Gr. Filipescu).
12. Nemzeti agrarpárt (Valjean elnöke alatt, azok a gogisták, akik nem fuzionáltak Cuzáékkal).
13. Szociáldemokraták.
14. Nemzeti újjászületés pártja, „Renasterea Nationala” (elnök Stoian).
15. Nemzeti kereszténypárt (Cuza-Goga fuzió).
16. Szövetkezeti Liga (elnök M. Manolescu).
17. „Mindent a Hazáért-párt (elnök Cantacuzino-Graniceru tábornok).
18. Egységes szocialista párt.

Természetes, hogy a felsorolt pártok között van olyan is, amelynek nincs egyetlen tagjuk sem a vezéren és a cégen kívül.

Frontok felsorakozása

A 18 párt frontokba tömörül, hogy az esetleges összecsapásnál van egységekben vehessék fel a küzdelmet.

Az ugynevezett alkotmányos front körül a néppárt, valamint a georgista párt tagjai tömörülnek. Ezen a fronton meglehetősen komoly politikai tényezők sorakoznak föl, a vezérek Averescu marsall és George Bratianu edzett emberek, még tudnak várni.

Nemrég alakult meg a „népfront”, a Franciaországban is megalakult népfront mintájára, amely mint ismeretes egységbe tömöríti az összes baloldali erőket, a jobboldal s a fasizmus előretörésének megakadályozása érdekében. A népfront megalakító eleinte arra számítottak, hogy maguk köré csoportosíthatják a nemzeti parasztpártot, a radikális parasztpártot, a szociáldemokratákat s az egységes szocialistákat.

A baloldali frontnak a szervezkedése tulajdonképpen a szélsőjobboldali pártok fuzióstörkevéire adott válasz volt. Az ugynevezett nacionalista front ezideig a gogista és a cuzista pártok fuziójából áll. Egyelőre tárgyalások folynak a többi reakciós pártokkal is a front kibővítése érdekében, így a vaidista Román fronttal, Cantacuzino-Graniceru tábornok „Mindent a hazáért” nevű pártjával, Manolescu korporációs ligájával...

Nem említettük még a kormánypárti frontot, amelynek soraiban csupán a liberális erők sorakoznak. Egyelőre mégis egy a legerősebb, az összes frontok közül. Csupán a vezérkarban vannak némi nézeteltérések, ezzel szemben a front hatalmas „élelmiszer” s egyéb raktárok felett rendelkezik.

Széthúzás a jobboldalon

A nacionalista fronton sem tökéletes az egyetértés: Így például Cuzáék elmentek a müncheni kongresszusra, amelyre azonban a vámiával józanabb Goga már nem fogadta el a meghívást. Cantacuzino-Graniceru tábornok, már rangjánál fogva a vezetésre aspirál, amelyet ezideig még nem sikerült elérnie.

Manolescu bármikor hajlandó kilépni a frontból, ha sikerül elnyernie a Nemzeti Bank kormányzói állását, amelynek visszaszerzése érdekében évek óta perli az államot...

Ami a Népfrontot illeti, a nemzeti parasztpártnak ezideig csak a baloldali szárnya csatlakozott le. A tuloldalalon álló szárny azzal vádolja meg Dem. Dobrescut, aki a front élére állott, hogy a bolsevikkel paktál s akciójával kompromittálja a pártot.

A pártokon és a frontokon kívül a politikai élet arénájában felüttették fejüket a diktátor jelöltek is.

A diktátor-jelöltek

Az első diktátor-jelölt Argetoianu, akit egyelőre senki sem hajlandó együttműködni, azóta, hogy oly csúnyán rászedte szegény Iorgát s éppen ezért Argetoianunak nincs sok veszíteni valója. Számára

a jelen körülmények között nincs is más kilátás, mint a diktatura, amelyet a volt pénzügyminiszter aktuálisnak tekint.

Kilátásai igen reménytelenek. Diktatúrától álmodik ezenkívül a nacionalista front többi vezére és alvezére is: Gogától, Cantacuzino-Graniceru tábornoktól.

Vlad Aurel Orastian, a Solia Drepanti című lapjában kijelentette, hogy vállalna egy kormányzás felelősségét, amennyiben a legfelsőbb alkotmányos tényező korlátlan hatalommal ruházná föl. Ebben az esetben első dolga a halálos ítélet bevezetése volna.

A politikai erők mozgósítása nagy erővel folyik s mire az őszi eszések megindulnak, várhatók az első összecsapások. Döntő küzdelem azonban alig novemberben, a parlament megnyitása után kerülhet sor.

(—del)

Nagy sikerrel vetít!

SELECT FELTÁMADÁS MOZGÓ látogert, rendezte: főszerepekben: **MAMOULIAN** Frederic March, Anna Sten

Miért mondott le Stancescu ezredes, a sziguranca vezérigazgatója

Bucuresti, szeptember 13. (Az Uj Kelet tud.) A fővárosi lapok valamennyien foglalkoznak Stancescu ezredes, a sziguranca vezérigazgatójának lemondásával. A Dreptatea szerint „a lemondás okairól különböző verziók keringenek, de nem regisztráljuk őket, mert nem akarunk felhárítani felelősséget. A lap szerint egyébként nem is az a fontos, hogy miért távozott el, hanem az, hogy miért neveztek ki egyáltalán a sziguranca élére. Milyen tulajdonságokról tett tanúságot, hogy egy ilyen fontos poszt betöltését bízták rá? Mert azon a siralmas emléken kívül, amelyet mint vármegyei prefektus, maga után hagyott s azon kívül, hogy

jól beszél franciául, semmi sem indokolta a lap szerint a sziguranca élére való kinevezését.

Stancescu egyébként az ujságírók előtt kijelentette, hogy személyi okok késztetik a távozásra. Ugy vélte, hogy így jobb lesz. Ami utódját illeti, a következőket mondotta Stancescu: — Uj vezérigazgató kinevezése nehezen fog menni, mert a jelöltek száma napról-napra nő.

Ócska, kiselejtezett motorral volt felszerelve a Tokióba induló repülőgép?

A fővárosi lapok Popisteanu kapitány és Papan főhadnagy repülőszerecsétségének okairól. Csakugyan bűnös kezek idézték volna elő a katasztrófát?

Beszüntették a román repülők külföldi utjait

Bucuresti, szeptember 13. (Az Uj Kelet tud.) Papan és Popisteanu kapitány szerencsétlenül végződött tokiói útja, mely könnyen a két pilóta életébe is kerülhetett volna, ismét felszínre hozta a román aviatika problémáját. Az összes fővárosi lapok hasábos cikkeiben ismertetik a két pilóta elindulásának és a motor felrobbanásának körülményeit. A „Zorile” szerint a két repülő megmenekülése mitsem volna a szerencsétlenség súlyosságából. A lap szerint hivatalos körök azzal hátrították el a felvilágosítókat, hogy a felrobbant gép magántulajdon volt, a repülés teljesen magánjellegű és a két pilóta szabadságon volt. Ez a magyarázat mintha azt monda-

ná, — írja a Zorile — hogy Popisteanu kapitány és Papan főhadnagy repülőgépe saját kezdeményezéséből zuhant le.

Papan főhadnagy felvetette annak lehetőségét, hogy bűnös kezek idézték elő a szerencsétlenséget. Normális körülmények között teljesen érthetetlen és megmagyarázhatatlan, hogy az elindulás előtt a legalaposabban átvizsgált motor sikeres felszállás után felrobbanhatott volna. Ha csakugyan szerepe van a bűnös kéznek, úgy ez

mindenesetre azt jelenti, hogy az indulás előtti éjszakákon a gépet nem őrizték eléggé és talán az alkatrészek

Az ápolónő három ízben esett el

Amikor a reuma nyomorékká tette

Most már táncol és ugrál

„Három hónappal ezelőtt” írja egy ápolónő, — „a reuma valóságos nyomorékká tett. Valóban annyira rossz állapotban voltam, hogy ha leültem egy székre, vagy ágyra, nem tudtam felkelni, csak két ember segítségével, a lábaimat pedig idegeneknek kellett emelniük, ha le akartam ülni a székre. Azonkívül három esetben igen szerencsétlenül el is estem, mikor egyedül akartam menni. Bal lábam csipőjét lefelé, mintha elhath volna. Végül is valakinek támogatnia kellett és botra kellett támaszkodnom, ha járnunk akartam.”

„Órákon keresztül sirtam a szobámban, mert nem tudtam dolgozni és végül is még csak fésülni sem tudtam. Egy barátom látogatott meg egy nap és így szólt: „Miért nem próbálja meg a Kruschen sót?” Azonnal elküldtem egy üveget és az eredmény meglepő. Olyan munkát tudok már elvégezni, amit három hónap előtt még képtelen voltam. Tudok járni, táncolni, ugrálni és valóban örülök az életnek.” — M. ápolónő.

A Kruschen tartalmazta két sónak az ereje feloldja a huygvas kristályokat. Más alkatrészeit segítik a szervezetet, hogy kiválassza ezeket a kristályokat a természetes kanálisokon keresztül. Ezenkívül a Kruschen még tartalmaz más sókat is, amelyek megakadályozzák az étel erjedését a belekben és ezzel megakadályozzák nemcsak a huygvas, hanem más mérgek képződését is, amelyek aláássák az egészséget.

A Kruschen sőt több mint 120 országban árulják és most már Romániában is minden gyógyszerárban és drogériában üvegenként 95 lejért kapható.

felülvizsgálata sem volt teljesen megvizsgálható.

A Zorile azon a véleményen van, hogy a szerencsétlenség mélyebb okokra vezethető vissza. Hasonló szerencsétlenségek többször is előfordultak már. Csak röviddel ezelőtt történt meg, hogy az egyik gépnek felszállása után levált egyik kereke. Ugyan csak szerencsés véletlennek volt tulajdonítható, hogy a pilóta nem fizetett életével egy hanyagságért, amelyért semmiesetre sem őt kellett volna felelőssé tenni. Amikor lehetséges az, hogy repülés közben ilyen defektusok történjenek, ha egy motor meggyullhat, alig néhány perccel a felszállás után, ha az ejtőernyők nem nyílnak ki, ha a repülőgépek összeötköznek a levegőben, ha a pilóták néha betegesen ülnek a kormányzó készülék mellé, ha megannyi más formában bizonyosodk, hogy a román aviatikának hiányosságai vannak a technikai előkészítés, az előzetes kontroll és felszerelés szempontjából, tulságosan kényelmes az a magyarázat, amelyet hivatalos körök adnak.

A braovi IAR üzembem készült Hispano-Biuret motor hajította, amelyet a bucuresti-telavi uton kipróbáltak. Ha a motor jó volt, és bevált ezen az uton, úgy be kellett volna válnia a bucuresti-tokiói próbálkozásnál is. Így azonban felvetődik a motor minőségének kérdése és vele együtt a gépbeszerzés egész problémája, úgy ahogy azt nálunk csinálják. Az aviatikát sem kímélte meg az a könnyelműség, melylyel nálunk az anyagátvitel történik. Még ennél is kategórikusabb az az utóbbi időben felmerült vád, hogy röviddel ezelőtt borsos áron régi típusu motorokat vásároltak, amelyeket másutt már kivontak a forgalomból

és amelyeket mint a repülőtechnika legújabb vívmányait vásárolták meg nálunk. Vajjon nem-e ez az eset forog fenn Papan és Popisteanu szerencsétlenségének esetében is — veti fel a kérdést a Zorile.

Bucuresti, szeptember 13. Kapcsolatban a román aviatikát az utóbbi időben ért veszteségekkel, intézkedések történtek, hogy ideiglenesen ne engedélyezzenek hosszabb tartamú repülőket. Kivételt képeznek a szolgálati érdekek által diktált utak, mint a katonai flottilla istanbuli és ankarai látogatása. Hir szerint bizottságot állítanak fel, amely Minicu parancsnok vezetés alatt ellenőrzést fog gyakorolni a román repülők által külföldön tett utak felett.

Az őszi ünnepek alkalmából külön járat Palesztinába

Gondoskodjon idejében helyről a

HAR CARMEL

hajón. — Indul szeptember 22-én Constanțăból. Halfába érkezik szeptember 26-án Jegyek kaphatók az Uj Kelet utazási osztályánál.

Zsidó Párt jogvédő dája

anos sérelmei mellé... az el, hogy a Zsidó Párt... mértékben hivatalos elvárja. Párty... a zsidóság sérelme... t! Csak úgy leh... ha azok ismert... lenki bizalommal... közölje panaszát... den nap dolgozik, m... m legjobbját me... at és a leggyorsab... on ilyekhez az... Dr. F.

FILM... ZET

MUSORA: 15 és... Autósbanditák. Pr... Buck Jones. II. Fr... operettje. Főszere... na. Előadások ke... k: 3.20, 6.20, 9.2... akor.

MUSORA: 15 és... a valuta-csere... gítte Helm, Pat... és Bran szárazd... 0 lej. Kezdeté 3, 6...

MUSORA: Premier! Világ... ergetegben. Fősz... és Karloff.

MUSORA: 9 órákor dup... egy feyenc. I... Főszerepekben... és Magda Evans... vagy Egy család... kben: Madeleine... lien. Helyárak: 1...

SPORT

Teniszben és asztaliteniszben az erdélyi zsidó versenyzők hozták el a pálmát Cernautiból

Női egyesben Arató Klári Oradea, férfiegyesben Erős Géza Cluj, asztalitenisz egyéniben Paneth Cluj, csapatban a clujji Haggibbor lett első a Makkabi országos bajnoki versenyén

Cluj, szeptember 13. (Az Uj Kelet kiküldött tudósítójától). A Romániai Makkabi Szervezet Cernautiban megrendezett ezévi bajnoki versenyen különös figyelem fordult a tenisz és az asztalitenisz verseny felé. Az asztalitenisz versenyek nagy mezejnye, valamint a mezőnyben helyetfoglaló legjobb zsidó asztaliteniszesezők küzdelmét mindig teit ház figyelle és az érdekes fázisokban bővelkedő játék során igen gyakran zúgott fel a taps.

Teniszben

A versenyek különösen érdekesekeknek ígértek. A mezőnyben Románia zsidó sportjának (valamennyi számottevő teniszesezője helyetfoglalt. Ugy a hölgyversenyben, mint a férfiegyesben igen sok volt az erdélyi.

Női egyesben a papírforma szerint négy hölgy elsősege került előtérbe: az oradeai Arató Klári, Erdős Lili és Schwartz Klári Haggibbor, valamint Fritz Makkabi Cernauti. Amint azonban a versenyek megkezdődtek, nem volt vitás Arató Klári elsősege. Pompás fizikuma, képzett ruhája, egészséges, kiegyensúlyozott játéka kétségtelenül a verseny első helyére predesztinálták. Nem sokban maradt azonban mögötte Erdős Lili és Schwartz Klári sem. Erdős Lili még nem eléggé nyugodt. Ha bekkhendjét kiképezi, a legjobbak között fog helyetfoglalni. Kellems meglepetést keltett a versenyen Schwartz Klári feljavulása. Az idén sokat fejlődött Schwartz Klári főleg a vegyepárosban nagyvonalu játékot mutatott. Pompás helyezkedése és helyezett adásai révén igen komoly érdeme van az első díjban, amelyet Simonnal nyert. A női egyesben komoly szava volt még a cernauti Fritznek. A női egyes mezőnyéből még Weisz Sighet, Seidmann és Nussenbaum Makkabi Cernauti és az elődöntőig feljutott clujji Schwartz Böske tüntek ki. A női egyes eredményei:

Elődöntők: Arató-Schwartz B. 6:0, 6:1, Schwartz Klári-Nussenbaum 6:2, 6:0, Fritz-Weisz 7:5, 6:2, Erdős-Seidmann 6:2. Középdöntők: Arató-Schwartz Klári 6:3, 6:2, Erdős-Fritz 8:6, 6:3. Döntő: Arató-Erdős 3:6, 6:2, 6:3.

Férfiegyesben a papírforma szerint Simon Endre Haggibbor volt esélyes. Komoly konkurrensnek számított azonban Erős Géza Cluj, Wechsler Arad, Nussenbaum Cernauti, Grünwald, dr Halmi, Makkabi Oradea. A versenyek igazolták a papírformát, a döntő azonban meglepetést hozott. Az egyre fejlődő Erős Csibi biztosan győzte le a nem eléggé fegyelmzett Simont. Erős játéka magasba ívelő karrier bélyegét viseli magán. Ha tudásban és szerénységben egyformán fejlődik, egyesületének és a zsidó sportnak sok babért fog még szerezni. Képzett, jó technikusknak bizonyult még a férfiegyes mezőnyében Wechsler, Grünwald, Goldstein, Nussenbaum, a sighet Weisz és a fejlődő oradeai dr Halmi. Eredmények:

Elődöntők: Simon-Goldstein 6:2, 4:6, 6:3, Nussenbaum-Halmi 7:5, 2:6, 7:5, Wechsler-Weisz 6:1, 6:1, Erős-Grünwald 5:7, 6:2, 6:0. Középdöntők: Simon-Nussenbaum 7:5, 6:0, Erős-Wechsler 6:4, 6:4. Döntő: Erős-Simon 6:3, 8:6, 4:6, 6:1.

Vegyepáros. Középdöntők: Schwartz, Simon-Aráto, Grünwald 2:6, 6:1, 6:2, Fritz, dr Halmi-Erdős, Erős w. o. (a játék félreértés miatt elmaradt). Döntő: Schwartz, Simon-Fritz, dr Halmi 6:1, 6:4.

Férfipáros. Középdöntők: Simon, Erős-Goldstein, Eisner 6:4, 6:8, 7:5, Grünwald, dr Halmi-Nussenbaum, Döfín 6:3, 2:6, 6:0. Döntő: Simon, Erős-Grünwald, dr Halmi 6:4, 2:6, 6:2.

Asztaliteniszben

A csapatversenyben négy együttes: Haggibbor Cluj, Makkabi Cernauti, Makkabi Iasi és Makkabi Oradea indultak, míg az egyéniben negyvenként versenyző küzdött az örökös kupáért.

Egészségével ne kísérletezzen!
Biztos csak

A férfiegyesben messze kimagaslott Paneth Haggibbor klasszisa. A román válogatott játékos tudására jellemző, hogy az erős mezőnyben úgy a csapatversenyben, mint egyéniben szelvetvesztés nélkül végzett. Mellette a clujji, oradeai és cernauti versenyzők emelkedtek ki. Az elődöntőkben Paneth veri Iasi bajnokát 21:5, 21:7, a cernauti Prágét 21:7, 21:10 arányban, a Haggibbor második versenyzője: Baumzweig Jagodát (Cernauti), Klein Béla veri klubtársát, Eröst 21:17, 20:22, 24:22 arányban, kikap azonban az oradeai Grünwaldtól 21:17, 24:26, 24:22 arányban. A középdöntőbe került: Paneth, Hart, Klein (Cernauti) és Grünwald. Itt a játék már ösztetes. Paneth győz Cernauti bajnoka ellen 21:9, 21:12, 21:9 arányban, Grünwald Hart ellen 16:21, 21:15, 21:17, 21:19 arányban. Döntő: Paneth-Grünwald 21:9, 21:9, 21:11.

Helyezés sorrendje: 1. Paneth Farkas Haggibbor, 2. Grünwald Makkabi Oradea,

3. Hart és Klein Makkabi Cernauti.

Csapatversenyben: Haggibbor — Makkabi Cernauti 5:0, Haggibbor—Makkabi Oradea 5:0, Haggibbor—Makkabi Iasi 5:0. Helyezés sorrendje: 1. Haggibbor (Paneth, Baumzweig, Klein, Erős). 2. Makkabi Cernauti (Hart, Kiesler, Klein, Jagoda). 3. Makkabi Oradea (Grünwald, Eisner, Steiner.) (w—)

Megnyit Brűnben a Makkabi világszervezet kongresszusa

Prágából jelentik: Brűnben tegnap megnyit a Makkabi Világszervezet kongresszusa, amelyen Anglia, Németország, Ausztria, Bulgária, Franciaország, Írország, Litvánia, Lettország, Románia, Palesztina Lengyelország, Csehszlovákia és Jugoszlávia 1200 delegátussal vesznek részt.

Dr Hermann Lelewer, a szervezet elnöke megnyitbeszédében a többek között leszögezte, hogy a testnevelés csak egyik eszköze a zsidó nemzeti nevelésnek, amelynek célja a zsidó Palesztina konszolidálása.

Tartakover nyerte a sakkvilág-bajnokságot

Varsó, szeptember 13. (Rador). Az egyéni sakkvilág bajnoki verseny a következő eredménnyel Lodzban véget ért: 1. Tartakover (Lengyelország), 2. Fin (Egyesült Államok), 3. Kolski (Lengyelország), 4. Opocenski (Csehszlovákia), 5. Winter (Anglia), 6. Steiner (Magyarország.)

KÖZGAZDASÁG

Németország megszünteti a román árukra kivetett 44 százalékos vámpótlékot

Bucuresti, szeptember 13. A román-német külkereskedelmi tárgyalások folyamán létrejött az az előzetes megállapodás, amely a két ország között kötetendő szerződés alapját képezi. A Berlinben folytatott tárgyalások alkalmával a román delegáció elsősorban arra törekedett, hogy a német kormány vegye tudomásul a román kormány által június 11-én életbe léptetett új külkereskedelmi rendszert, amely 44 százalékos behozatali felárat ir elő a Németországból importált árukra is, ezzel szemben nem adott kiveteli

prémiumot a román exportőrök által Németországba kivitt árukra. Ez a helyzet természetesen rendkívül hátrányosan érintette a Harmadik Birodalom üzleti érdekeit, mert eképpen a román behozatal a német piacról teljesen megszünt volna, míg Németország továbbra is kénytelen lett volna bizonyos árukra, főleg petróleumtermékeket Romániából importálni.

A Berlinben létrehozott előzetes megállapodás szerint a német kormány megszünteti a romániai származású árukra kivetett

Sieglerék Oradean

A kitűnő SIEGLER főle művészegyüttes SEVILLA PASTOR-ral és ERNA SIEGLER-rel az oradeai városi színházban látszik ezen a héten

PROGRAM:

Szeptember 14-én, szombaton este:

Ohne certifikat nach Palästina
Nemzeti slágerrevü, 18 képben.

Szeptember 15-én, vasárnap délután:
Die Schickerte
(Közkivánatra. Mérsékelt helyárrakkal.)

Szeptember 15-én vasárnap este:

Din Tojre

A Wagon-Lits/Cook

utazási vállalat,

mint az Állami Sorsjáték felárusítója

keres képviselőket

a következő városokban: Aiud, Bistrita, Baia-Mare, Dej, Huedin, Reghin, Turda. Részletes ajánlatok a Wagon-Lits/Cook clujji fiókjához. Piața Unirii 18. sz. intézendők.

44 százalékos vámpótlékot, amelyet retorzióképpen léptetett életbe, ennek ellenében Románia a Németországba exportált áruk után is fizetni fogja az érvényben levő kiveteli prémiumokat.

Október 15-ig be kell fizetni az angliai tartozások lejellenértékét. A kereskedelmi és iparügyi minisztérium a következő közleményt adta ki: Azon cégek, melyeknek Angliával szemben tartozásaik vannak, a tartozásoknak hivatalos kurzusban számított lejellenértékét, valamint a 44 százalékos devizafelárat október 15-ig a következő bankoknál kell befizetniük: Banca Comerciala Romana, Banca de Credit, Banca Comerciala Italiana, Banca Urbana, Soc. Bancara Romana, Bank of Romania, Banca Anglo-Cehoslovaca. Az átutalás a lefizetés sorrendjében és a lehetőség szerint fog megtörténni. Tudomásunk szerint a tartozásoknak egyelőre csak 26 százalékát kell befizetni és nem a teljes összeget, mint ahogy azt a miniszteri értesítés közli. Reméljük, hogy a befizetések elfogadására a vezető vidéki pénzügyintézeteket is fel fogják hatalmazni.

Nem engedélyezik a gyógyszerek import-prémium nélküli behozatalát. A 44 százalékos valutaprémium életbeléptetése természetesen a gyógyszerek belföldi árait is igen megdrágította. A gyógyszereszek szakmai képviselőit kereszttől többször kérték a kormánytól ennek a felárnak a feloldását, azonban eredménytelenül. A központi munkásbiztosító pénztár gyógyszereszkészletének egy részét külföldről szerzi be és így legutóbb is 12,000,000 lejes megrendelést tett külföldről. A pénztár kérte a jegybankot és a pénzügyi kormányt, hogy ezt a szállítást mentesítsék a valutafelár megfizetésének kötelezettsége alól. A pénzügyminisztérium a napokban értesítette a munkásbiztosító pénztár központi igazgatóságát, hogy ezt a gyógyszerimportot sem mentesíthetik az általános kötelező valutafelár megfizetése alól.

Lezajlott az erdélyi Bné-Bnoth Akiba országos konferenciája

Szeptember 8. és 9-én tartotta az erdélyi Mizrachit legifjabb korosztálya hatodik konferenciáját Clujon. A konferencia megnyitóját Wohl Vilmos, az erdélyi Bné Akiba vezetője tartotta. Rámutatva a vallásos zsidó ifjúág súlyos problémáira és feladataira, kifejtette, hogy a Tóra v'avoda: e két szó egy egész világ életfelfogását foglalja magában. Tóra v'avoda lett az élettartalma sok ezer ifjú embernek, akik életüket a Tórára és a munkára alapozva élnek és egész lényüket és egyetlen céljukat benne látják. — A megnyitó és testvér-csoportok üdvözlései után a referátumok kezdődtek: Lövinger Béla szervezeti referátuma, a Léb Vilmos pénzügyi referátuma és Friedmann Vilmos alapok-referátuma. A referátumokhoz hozzászóltak Richard Volf, Bieber Márkus, Mendel Juda és mások. Utána javaslatok letárgyalása következett. A Hanghaga Harasit székhelye Cluj lett. A vezetőség a következőképpen alakult meg: Romófakéd Rav Klein Eljáhu, Manahél Wohl Vilmos, H. H. tagok Lövinger Béla, Friedmann Vilmos, Berkovits Móse, Schwartz Zoltán. Ezenkívül széleskörű Mazkirutot választottak, amelynek tagjai minden helyi csoport vezetője és ennek élére Léb Vilmost választották. Wohl Vilmos az újonnan választott vezető-ég nevében megköszöni a bizalmat és ígéretet tesz, a vállalat kötelezettség teljesítésére. A konferencia a Hatikva és Techazaknál véget ért.

Né a lu

(Luzern, szeptember 13.) A zionista kongresszus kezelt ki annak gátusok között igáltak, exotikus figdők, fekete jémer tarkára festették.

A luzerni kongresszus "figurái és keke zsidók. Ők r Oly otthonosan mo rikai delegátusok. lönbség nem válas hozzá tartoznak nélkülük el sem le vándorparlamentet. Az exotikum e fekete, primkiv i gel fehérbőrű, nag civilizált emberek met zsidók.

Őket nézte minde legátusokat, akik kongresszusra, am országban és tett kor újult erővel rodalom földjén a denki őket figyelt. Ugy, mintha egy érhettelen idegenbe

De nemcsak a pontjában állotta egész menetére lyegét. Nem azz amit elhallgattak. létéük volt az, me figyelmet — nemo nem a határon tul a figyelo szemek madik Birodalom megfigyelőit a cio

Csak a bizottság lehetett a német de Es itt is csak ké kongresszus állás szági rezsimmel sz transfer.

A politikai kérd bizottsága tárgyalta lön bizottságnak. Galut-bizottságba o hettem a vitának, n ben a német de többi tagjai közö egyetlen bizottság, örség állott és ahó igazoltatták. S be fürkésző szemek szóban drámai festás rezgett.

Miről is volt szó? A német delegá szust: mellőzve az metország ellen. E delegációnak azo éles fronttal talált pillanatok, amikor madások pergőtül Wise ilyeneket mo

— Miért akarják Legyetek boldogok dök még szabadok szélhetünk és g szavunkat. Sem ról van szó, a németek, hanem az eg gotok elnémitani tek volna, ha nem ra, akkor legalább határozásokban...

Nem kevésbé ne ción helyzete a tran kérdés kavarta fel resszuson. Ez volt agitációs tőkéje é gyakran az összes Mi is a transzf

Társas

Indul Cluj Szeptember 10 nap, október

Részvételi díjak: Budapest—W

Jelentkezés Telefon 13-12; Gusztav, Aiud, P tézzük. — A pro

Németországi cionisták a luzerni kongresszuson

(Luzern, szeptember elején.) — A régebbi cionista kongresszusok beszámolóiból alig maradhatott ki annak feljegyzése, hogy a delegátusok között igen érdekes zsidó típusok ültek, exotikus figurák, turbános keleti zsidók, fekete jemeniek és bucharaiak, akik tarkára festették a kongresszus arcát.

A luzerni kongresszusnak is voltak „érdekes” figurái és csoportjai. De nem a fekete zsidók. Ők már nem olyan érdekesek. Oly otthonosan mozognak az európai és amerikai delegátusok között, mintha semmi különbség nem választaná el őket és annyira hozzá tartoznak a kongresszushoz, hogy nélkülük el sem lehetne már képzelni a zsidó vándorparlamentet.

Az exotikum ezen a kongresszuson nem fekete, primitív jemeniek, hanem éppenséggel fehérbőrű, nagyon is európai és magasan civilizált emberek kis csoportja volt: a német zsidók.

Őket nézte mindenki. A németországi delegátusokat, akik először jöttek el cionista kongresszusra, amióta Hitler az ur Németországban és tették ezt olyan időben, amikor újult erővel lángolt fel a Harmadik Birodalom földjén az antiszemita terror. Mindenki őket figyelte. Újjal mutattak rájuk. Ugy, mintha egy másik világból, messze, elérhetetlen idegenből jöttek volna...

De nemcsak az „uccai” érdeklődés közepontjában állottak, hanem a kongresszus egész menetére rányomták jelenlétük bélyegét. Nem azzal, amit mondtak, hanem, amit elhallgattak. Hallgatásuk, néma jelenlétük volt az, mely rájuk idézett minden figyelmet — nemcsak a kongresszuson, hanem a határon túl: Németországban is. Mert a figyelő szemek között ott bujdosott a Harmadik Birodalom szeme is. Hitler elküldte megfigyelőit a cionista kongresszusra.

Csak a bizottságokban, zárt ajtók mögött lehetett a német delegátusok hangját hallani. És itt is csak két kérdésben. Az egyik a kongresszus állásfoglalása volt a németországi rezsimmel szemben, a másik a német transzfer.

A politikai kérdést a kongresszus Galut-bizottsága tárgyalta, míg a transzfert külön bizottságnak utalták ki. Véletlenül a Galut-bizottságba osztottak be és tanuja lehettem a vitának, mely a német-zsidók ügyében a német delegátusok és a bizottság többi tagjai között folyt le. Ez volt az egyetlen bizottság, melynek a tájánál dupla őrség állott és ahol az összes belépőket leigazoltatták. S bent, a zárt ajtók mögött is firkésző szemek repdestek körül és minden szóban drámai feszültség és önmegtartóztatás rezgett.

Miről is volt szó?

A német delegáció arra kérte a kongresszust: mellőzze az erősebb kitéréseket Németország ellen. Ez az igyekezete a német delegációknak azonban nagyon kemény és éles fronttal találta szembe magát. Voltak pillanatok, amikor a német delegátusok támadások pergőtüzében állottak. Stephen Wise ilyeneket mondott:

— Miért akarjátok belénk fojtani a szót? Legyetek boldogok, hogy mi, amerikai zsidók még szabadok vagyunk és szabadon beszélhetünk és gúnylás nélkül hallathatjuk szavunkat. Sem csak rólatok, német zsidókról van szó, a német ügy nemcsak a ti ügyetek, hanem az egész zsidóságé és nincs jogotok elnémítani bennünket. Jobban tettétek volna, ha nem jösztek el a kongresszusra, akkor legalább szabadok volnánk az elhatározásokban...

Nem kevésbé nehéz volt a német delegáció helyzete a transzfer kérdésében. Ez a kérdés kavarta fel a legtöbb vihart a kongresszuson. Ez volt a jobboldal, Grossmannék agitációs tőkéje és ez bontotta meg igen gyakran az összes pártok egységét.

Mi is a transzfer?

1933-ban, miután Hitler uralomra került és megkezdődött a német zsidók exódusa, a prágai cionista kongresszus napjaiban megállapodás jött létre bizonyos cionista tényezők és a német kormány között a Palesztinába kivándorló német-zsidók vagyonának kivételére vonatkozólag. A megállapodás értelmében a német-zsidók áru formájában magukkal vihetik vagyonukat Palesztinába. A német-zsidóknak megváltást jelentett ez, a világ zsidóságának azonban, mely éppen akkor indította meg a gazdasági világbojkottot a hitlerista Németország ellen, egyáltalában nem szolgált öröme.

Az egyik oldalon állott a bojkott a német áruk ellen — és éppen a nemzeti zsidóság állott e mozgalom élén — a másik oldalon a félhivatalos megállapodás a német kormányval, mely a zsidó vagyon kivételével német áruk útját nyitotta meg Palesztina felé.

Érthető, ha ilyen körülmények között egy prágai kongresszuson, mint az utána következő években nemcsak a revizionista, hanem különböző zsidó és nemzsidó részről érte éles kritika a cionista exekutívét a transzfer miatt. Annál is inkább, mert az egész transzfer komplexumot valami rejtélyes kód borította; az exekutíve hallgatott és a hivatalos cionista fórumok nem világosították fel a közvéleményt, szabadjára engedve a különböző mendemondákat.

A luzerni kongresszus nyújtott először alkalmat arra, hogy a transzfer kérdését nyílt és beható vita tárgyává tegyék. Természetesen, sokan akadtak ezen a kongresszuson is, akik nem tudtak beletörődni abba, hogy létezik egy út, mely cionista segítségével német árut visz Palesztinába, fokozza a német importot az országban és történik ez akkor, amikor Németországban újra fellángolt az antiszemita terror. A transzfer-ellenes hangulat nemcsak a Grossmann-párt agitációs tőkéje volt, sőt egyáltalán nem volt pártkérdés, mert minden pártban akadtak ellenzők és hívei a transzfernek. Az ellentétek tulajdonképpen abból adódtak, hogy csak igen kevesen voltak tisztában a transzfer lényegével, annak belső és külső karakterével és a helyzet hiányos ismerete tette lehetővé, hogy a szenvedélyek kerüljenek a józan értelem fölé e kérdés vitájában.

A kongresszus tárgyalásai során a transzfer kérdésében sikerült kiküszöbölni az ellentéteket és egy megértő atmoszférát teremteni, ez annak köszönhető, hogy a bizottságokban az összes pártoknak alkalmuk volt betekintést nyerni a transzfer műveletébe.

Az Uj Kelet munkatársának alkalmá volt beszélgetést folytatni a külföldi német delegáció egyik vezető tagjával, aki fontos szerepet visz a transzfer-ügyletek lebonyolításában. A beszélgetésből az alábbi részleteket ragadjuk ki:

— Az első tévedés a transzfer körül abból adódik, hogy a német import fokozását látják benne. A transzfer nem importtranszfer, hanem vagyonátvitel. Embereket és azoknak vagyonát visszük át áru formájában. A másik tévedés: azt hiszik, hogy a Cionista Szervezet becsületét adta el, amikor egyezményt írt alá a német kormánnyal és üzletet kötött a nemzeti szocialista Németországgal. A helyzet nem ez. Mindenekelőtt el kell választani a politikai kérdéseket a gazdaságiaktól. Németországban a szocialistákat és a kommunistákat legalább annyira üldözik, mint a zsidókat, ami nem zárja ki, hogy Szovjetországban kereskedelmi megállapodásokat kössön és külkereskedelmi kapcsolatokat tartson fenn Németországgal. De ettől eltekintve is az igazság az, hogy sem a Cionista Szervezet, sem az Anglo Palestine Bank nem lépett szerződési vagy megállapodási viszonyba a német kormánnyal. A német kormány engedélyt adott rendelet formájában, melynek előnyeivel élhetnek is a zsidók és nem is. Megengedte,

HÖLGYEIM!

Clujon Piata Unirii 7 szám alatt szeptember 2-án

megnyílt az „ARIADNA” kézimunka, harisnya és rövidáru üzlet

A legjobb anyagok kaphatók. Előnyömda a legújabb és legmodernebb mintákkal. Mindenből nagy választék. Vidékiek megrendeléseit azonnal eszközölöm.

Tisztelettel: „ARIADNA”

hogy a kivándorló áru formájában vigyék ki vagyonukat. Ez ránk nem ró kötelezettségeket, csupán lehetővé tesz számunkra egy utat, amely különben el volna zárva. Ha mi elhatározzuk, hogy nem vesszük igénybe ezt a lehetőséget, akkor legfeljebb azt érzük el, hogy nem vihetjük ki a német zsidók vagyonát, attól azonban igazán nem kell tartanunk, hogy ezért a német kormánytól szemrehányást fogunk kapni.

— Nem hiszem, hogy akadna cionista exekutív, mely azt mondaná a német zsidóknak, hogy vagy maradjanak otthon vagy hozzanak magukkal pénzt. Mert a transzfer elvetéséből más nem következhet. Nem abban rejlik a nagy kérdés, hogy kell-e transzfer vagy sem, hanem azon kell törjünk a fejünket, hogyan szervezzük meg a transzfert a mi követelményeinknek és szükségleteinknek megfelelően. Mert ha nem mi szervezzük meg és nem mi irányítjuk a transzfert, akkor a német zsidók a mi megkeresésünk nélkül fognak élni a lehetőségekkel és el fogják árasztani a palesztinai piacot olyan árukkal, amelyek károsak lehetnek az ország kereskedelmére. A Haavarah (a transzfer lebonyolítására alakult kezes társaság), mely a transzfert irányítja, arra törekszik, hogy a transzfer révén az országba kerülő áru ne ártsen a Toceret Haavrecnek, a hazai termékeknek. Lehetőleg csak olyan árukat engedünk a transzfer révén kijutni, melyek nem befolyásolják az ország belső piacát s nem teremtenek konkurenciát a hazai termelésnek.

— Volt idő, amikor a német kormány igen koncilians volt és odáig ment, hogy abban az esetben is megengedte a tőkének áru formájában való kivitelét, ha az illető tőkés nem is vándorolt ki Palesztinába, hanem Németországban maradt. Ez nagy kedvezmény volt, mi azonban feltételekhez kötöttük. Feltételünk pedig az volt, hogy az ilyen tőkét Palesztinában invesztálják, vagyis az ország gazdaságába rögzítsék, nehogy onnan más országokba vagy improduktív helyekre vándorolhasson. Ennek révén jelentős összegeket invesztáltak a nemzeti alapokba és különböző kolonizációs intézményekbe.

— A helyzet azóta megváltozott és egyre több nehézségünk van a transzfer kö-

rül. Eddig minden család, mely legalább ezer font tőkével rendelkezett, kivihette vagyonát. Ma csak 15 család számára engedélyezik havonta ezt a kivitt és e korlátozás folyán tömegesen várnak, míg sor kerül rájuk. A mi feladatunk megváltoztatni a transzfer mai rendszerét és annak irányítását teljes egészében a Cionista Szervezet kezébe összpontosítani.

Ez az álláspont kerekedett felül hosszas vita után a luzerni kongresszus tanácskozásain. Jellemző, hogy a német delegáció és a palesztinaiak, pártkülönbségre való tekintet nélkül, kezdetől fogva egységesen a transzfer mellé állottak, míg a galuti és különösen a lengyelországi és amerikai delegátusok az összes pártokban, a munkáspártot is beleértve, a transzfer ellen hadakoztak. A transzferről adott felvilágosítások azonban nemcsak, hogy eloszlatták ezeket az ellentéteket, hanem lehetővé tették, hogy a kongresszus pozitív álláspontra helyezkedjen a transzfer ügyében és a kongresszusi határozat értelmében a Haavarah, mint kezes társaság, mely eddig félhivatalos szerv volt, ezentul egyenesen és közvetlenül a Cionista Szervezet, illetve az exekutív kontrollja alatt fog állani.

Danzig Hiller

Legújabb külföldi modellek

megérkeztek
WEISZ
szőrmeszalón
Cluj, Calea Regele Ferdinand 11.
Mindennemű szűcsmunkák és premekek
LEGOLCSÓBBAN

Sergiu belügyi államtitkár Romániába invitálja a külföldi turistákat

A román delegáció a budapesti konferencián

Budapest, szeptember 13. (Rador.) A London—Istanbul utvonal konferenciájának keretében a román delegáció aktív részt vett a vám-, közlekedés- és propagandaszekciók munkálataiban. Mitilineu felolvasta I. Mihalachenak, az utak igazgatójának jelentését, továbbá Eugen Balannak az oradea—bucuresti utvonalon végzett munkálatokról készített beszámolóját. Sergiu Dimitriu belügyi államtitkár felszólalásában kiemelte, hogy Románia szimpátiával viseltetik a konferencia iránt és hogy a román turisztikai hivatal értékes közreműködést fejt ki a nemzetközi idegenforgalom terén. A London—Istanbul utvonalon utazóknak lehető lesz a legsebb román vidékek meglátogatása.

Biztosítja, hogy Romániában az idegenek a legmelegebb fogadtatásra fognak találni.

Információs irodákat fognak felállítani nemcsak a határállomásoknál, hanem a főbb utkeresztveződéseknél is. Ezek az irodák együttműködést fognak kifejteni a sajtószolgálatokkal és főgondjukat az idegenek kényelmére fogja képezni. Garázsokat,

javitóműhelyeket, vendéglőket, turista-szállodákat, mentőállomásokat fognak felállítani, hogy kényelmes és civilizált utazást tegyenek lehetővé. Külön rendőri rendelkezések fognak az utak biztonságát fenntartani és ügyelni arra, hogy legalább a nagyobb forgalmi napokon csupán autók használhassák a nemzetközi utat. A határ-átlépési formálításokat le fogják egy-zerésíteni és

mindenben előfognak segíteni az idegeneknek zavartalan tartózkodását Romániában.

Capatineanu román ügyvivő ma a Ritz étteremben dezsónét adott a nemzetközi idegenforgalmi kongresszuson résztvevő román delegátusok tiszteletére.

Iskolakönyv IRÓ-RAJZSZER

LEPAGE-NÁL-JÓ.

OLCSÓ

Társas autocar utazások külföldre!

PROGRAM:

Indul Clujról Budapest—Bécsbe:	Vissza Clujra:
Szeptember 10-én (kedd) és 22-én; vasárnap, október 6-án és 20-án; november 3-án és 17-én.	Szeptember 12-én (csütörtökön) és 24-én; október 8-án és 22-én; november 5-én és 24-én (vasárnap).
Részvételi díjak: Cluj—Budapest és vissza 990.— lej. Cluj—Budapest 600.— lej. Cluj—Budapest—Wien 1200.— lej. Oradea—Budapest és vissza 700.— lej. Oradea—Budapest 400.— lej.	

Kedvezményes vizumok!

Jelentkezés az Automobil Club Turisztikai hivatalában, Str. Regina Maria 16, Cluj. Telefon 13-12; „Dacia” utazási iroda Oradea, Bv. Reg. Ferdinand 9. Telefon 988 és Will Gusztav, Aiud, Printrul Carol 19 szám. Megfelelő iratok mellett az utlevélkérekeket elintézzük. — A program módosításának joga fenntartva.

Cook

állalat,

játék főelárusít

viselőket

ban: Aiud, Bistrita, Huedin, Retezat, ajánlatok a Cluj fiókjához. sz. intézendők.

ot, amelyet retorzióknak ellenében Ro-exportált áruk után nyben levő kivitel

zeti az angiai tar- A kereskedelmi és a következő közle- nek, melyeknek Ang- nek vannak, a tartó- zusan számított lej- a százalékos deviza- vevetkező bankoknál Comerciala Romana, Comerciala Italiana, Cera Romana, Bank o-Cehoslovaca. Az endjében és a lehe- énni. Tudomásunk gyelőre csak 26 szá- nem a teljes össze- miniszteri értesítés befizetések elfoga- zintézeteket is fel

gyógyszerek import- lát. A 44 százalé- eléptetése természe- földi árait is igen ryszeresek szakmai többször kérték a lárnak a feloldását. A központi mun- gyzszeresüklésleté- szerzi be és így s megrendelést tett érte a jegybankot hogy ezt a szállít- afelár megfizeté- A pénzügyminisz- tette a munkásbiz- gazgatóságát, hogy sem mentesíthetik afelár megfizetése

délyi Bné- országos ciája

tartotta az erde- rosztálya hatodik konferencia meg- erdélyi Bné Aki- nutatva a vallá- problémáira és egy a Tóra v'avo- ág életfelfogását v'ávoda lett az embernek, akik munkára alapozva egyetlen céljukat nyitó és testvér- a referátumok szervezeti refe- rnzügyi referátu- os alapok-referá- hoz hozzászóltak Sarkusz, Mendel aslatok letárgya- nghaga Harasit zetéség a követ- Ro mőfakéd Rav Wohl Vilmos, H. Friedmann Vil- chvartz Zoltán. tirtut választót- den helyicsopót- Léb Vilmost vá- az ujonnan vá- a megköszöni a vállalat kötele- nferencia a Ha- get ért.

Az abesszin néphadsereg

Marcel Griaule párizsi földrajz professzor az egyetem megbízásából két évet töltött Abessziniában. Alábbi cikkében az abesszin néphadsereg katonai értékét ismerteti.

Minden más becsléssel ellentétben az a meggyőződésem, hogy Abessziniában a harcra képes lakossága a női és fiatalok részvételével ideszámítva — legfeljebb másfélmillió ember. Természetesen ezek nem teljes értékű harcosok. Az ugynevezett néphadsereg magvát az „amharek” alkotják, az uralmon levő fajta férfiak. Ezeknek, nehány a fővárosban állomásozó ezreddel egyetemben, modern felszerelésük és fegyvereik vannak. A haderő több része eloszlik a tartományokban, ahol a kormányzó parancsnoksága alatt állnak. Ezek a csapatok nincsenek egymásnak sem alá, sem mellérendelve. Annak bizonyossága ez, hogy az etiopiaiak természetes harci módszere a szabadcsapatok guerrilla-harca.

Ez a módszer, amilyen alkalmatlan a támadásra, annyira alkalmas a védekezésre. Minden férfi katoná, minden katoná saját házat védelmezi és ha az ellenség, az európai háború törvény szerinti megakartatásáért a szabadcsapatok katonáit, akkor ki kellene irtania az ország egész lakosságát. Minthogy továbbá a negus birodalmát különböző fajok lakják, az ellenség minden provinciában kénytelen más-más emberfajtaival hadakozni. Ezek a területek kitünően ismerik és rendkívül sok alkalmat tudnak szerezni az ellenség megsemmisítésére. Az egyiptomi határon bizonyára négerok fognak lőni az olaszokra, egy emberfaj, amely csak most kezd megbarátkozni a nadrágviselettel. Ezek egyéb ként békés természetűek, annál erőszakosabbak és harcra készebbek a dél- és keletvidék szomáli és galla törzsei, akik hosszú vadragot viselnek, felsőtestük azonban csupasz. Az ellenségnek minden zónában már színű és más viseletű emberrel lesz dolga, akik csak abban hasonlítanak egymáshoz, hogy nincs szükségük mögöttes országrészre, mindenkinek megvan a maga tulajdon fegyvere, amellyel jobban tud bánni, mint a legjobb lövész bármely modern hadseregben.

Amilyen különböző a viseletük, olyan különböző fegyvernemmel hadakoznak. — Abessziniában láttam Remington, Wetherley, Martini, Lebel, Muser és Mannlicher-fegyvereket és pedig a legkülönbözőbb évfajartokból. Valahol Gonscham sötét vidékén egy ember kétszáz éves vonszoló, hátultöltő fegyverét mutatta, amire büszke volt, mert oroszlanokat és tigriseket terített vele. Kétszázéves elnyűt ezeknek az embereknek, hogy a legprimitívebb rendszerű fegyverrel is kitünően tudnak bánni. Természetesen csak akkor, ha van elegendő municiójuk. Azonban Etiopiában a munició nagyon drága portéka. Amikor egy félévvel azelőtt megint ott jártam, négy patronért egy Mária Terézia tallért kértek. Most, hogy háború a hangulat, a munició szörnyen megdrágult.

A lapok azt írják, hogy Abessziniában gépfegyverek és ágyupark fölött rendelkeznek. Azonban a nép harci módszere nem bírja el a komplikált gépfegyver és ágyúkat saját tüzésük ügyetlenségéből bizonyára többet szenvednének, mint az ellenségtől. Természetes, hogy az ő felszerelésük össze sem hasonlítható a modern, motorizált divíziókkal, az óramű pontosságú ágyúkkal, a nagyszerű repülőgépekkel, tankokkal és bombahajítókkal, amikkel az olaszok harcra küldik katonáikat. Abessziniában azonban egy egészségtelen, a tenger színe fölött 2500 méter magasságban fekvő fensík, ami természetesen várként védi az országot. Ha az ellenség dél felől, olasz-Szomáliából vonulna előre, akkor, vízben nagyon szegény, forró homoksvatagokon kell végigvonulnia, helyeken, ahol disszenteria járvány veszélyezteteti az embereket és ahol a benschülöttek is nagyon gyér számmal létezhetnek.

Egyetlen megbevezető pontja az országnak az északi eritreai határ, valahol Adua környékén. A klíma itt már elviselhetőbb, de a támadás keskeny hegyszorosokon történhetik. Ha sikerül az olaszoknak ezen a helyen döntő győzelmet aratniuk és ha megverheti a koncentrált abesszini haderőt, akkor talán megtörik az el-

EZ A KÉZ NEM RESZKET! PRÓBÁLJA KI SAJÁT KEZÉT...

URODONAL

méregteleníti a szervezetet és deszkongestionálja a májat

Gyógyszertárakban és drogériákban

lenállás. Ha azonban az abessziniáiak nem állanak itt meg és az első jelentéktelen vereségek után visszavonulnának, akkor az egész birodalomban megkezdődne a guerrilla háború. Ebben az esetben a támadóknak nagyon nehéz munkájuk lesz. Komplikált alpesi háború kezdődhetne. Megnehezíti az abesszin háborút a frontok hosszúsága is, amely délen 700-nál, északon pedig 900 kilométernél hosszabb. A lakók topográfiai elosztása is nagyon kedvez a guerrilla háborúnak, minthogy az egész országban nincsenek nagyobb helységeik, sem várak, de csak nagyobb épületek sem, amelyeknek elpusztítása egy vidék ellenállását megerősítené. Az agrárlakosság egymástól távol álló házakban húzódik meg, úgy, hogy a levegőtől minden egyes házat külön kellene bombázni. Addis Abebát, az európai világgal, a pályaudvarral és a királyi palotával együtt felülől el lehetne seperni, ez azonban az abesszinek harci kedvét nem pusztítaná ki, minthogy a benschülöttek otthonosabban érzik magukat az egyszerű sátrak alatt, mint a modern há-

zakban.

„Addis Abeba birtoka nem jelent semmit sem számunkra” — mondotta nekem az amharok egyik vezető embere — „minthogy ott nincs nekünk egyetlen bucsujáró helyünk.” Az abesszinek szent helyei ugyanis valahol a megközelíthetetlen sziklahasadékokban van.

A népus jófejű ember és tisztában van országának erőviszonyaival. Haile Szelasziét egy európai misszionárius, az öreg Jarousseau nevelte. Mindazonáltal nem európaizálódott különösen. Mindössze annyit, hogy hibátlanul beszél franciául. Amikor Párizsban járt, már java férfi éveiben volt és nem tanulmányi célokból látogatott el Európába. 1929 és 1933. években gyakran volt vele dolgom. Eleinte csak baráti kapcsolatokat tartottunk fenn. Később vitánk voltak és ezek során megismertem benne az éleseszü etiopiai politikust és hadvezért. Olyan államférfi, aki tisztában van országának nehézségeivel, de egyúttal ismeri az európai hatalmak gyöngéit is. Nem lesz könnyű vele diplomáztatni...

APRÓHIRDETÉSEK

Egyszeri közlésnél egy szó 2 lej, vastagabb betűvel 4 lej. Legkisebb apróhirdetés 20 lej. Alláskeresőknek 30 százalék kedvezmény. Apróhirdetések díja előre fizetendő. Jelíges levelet csak úgy továbbítunk, ha portóbélyeg mellékelve van.

Házasságokat biztos eredménnyel közvetít a széleskörű összeköttetéssel rendelkező „MIREA” iroda, Cluj, Regele Ferdinand 116.

42 éves nőien kertész keres házmestert, hivataloslag vagy bármilyen állást. Rus Ilie Str. Universitatii Garajul C. A. G.

Ortodox kóser uricsaládnál két középiskolás diák lakást, esetleg teljes ellátást kaphat fürdőszobahasználattal. Cim a kiadóban.

Halló! Megnyitott az „Elvetia” aranybevéltő, Str. Memorandului 2. Órák, ékszerek szenzációs olcsó árban, valamint a szakmába vágó munkát precíz és olcsón vállal.

Szőrmebundák készítését, átalakítását és javítását olcsón vállalja Bixenspanner szőrmesalon, Reg. Ferdinand 3. emeleten. Szőrmék nagy választékban. Bécsi modellek. Gyári árak.

Lakásért héber, angol nyelvet tanítani tudó nőt vagy fiatalembert keresek. Cim a kiadóban.

Szőrmezsükségletét, valamint bunda átalakítását és javítását most még nagyon olcsón Mandelbaum szücsnél, Regele Ferdinand 20.

Modern, komplett kötőgépek jutányosan eladók Adler Hermannál, Dumbrăveni.

Bevezetett és jól kereső iroda társul keres olyan, kevés tőkével rendelkező tisztviselőt, vagy tisztviselőt, ki önállóan levelez és felel a banni tud. Ajánlatokat „Ötvenezrig” jelígre a kiadóba.

1200 méter férfiszövetmaradék félárban kapható „Partie” áruház új helyiségében Str. Memorandului 4.

Legelőgásban készít férfiföltönyöket, kabátokat Pop, Párizsban végzett uriszabó. Str. Regina Maria 8. emelet.

Iskolás tanulók teljes ellátást kaphatnak uric családnál. Neumann, Str. Abatele Zavorád 2/b.

Keresek egy intelligens német kisasszonyt 4 éves kislammal. Silberger Lipótné Cehul-Silvaniei.

Nagy raktárhelyiség, irodahelyiséggel együtt, faraktárnak vagy más célra, október 1-re kiadó, Regele Ferdinand 77.

Női és férfi fehérneművarrást, egész keletgyekészítést vállalok. Házhoz is megyek. Öv. Berkovitsné Str. Leg. Ardeleana 5.

Idősebb háziitanító tanít úgy óhéber tárgyakat, mint újhéber és német nyelvet. Barmicvo kiképzés legjobb eredménnyel. Erdélyi „Oradij 15” jelígre a kiadóba.

Házvezetőnek ajánlkozok jólféző, intelligens nő zsidó családban. Cim a kiadóban.

Ékszer akar vásárolni vagy eladni? Forduljon bizalommal N. Bolder ékszerészhez Regele Ferdinand 26 (Pascu fűszerüzlet mellett). Alapítva 1913.

2-3 gimnazista fiu vagy leány belvárosban teljes ellátást kaphat. Jó előmenetelről egyetemi hallgató fiam és leányom gondoskodnak. Cim: Weisz, Chinezu 2-A. (Óvár.)

Szünetnémetek felelősség mellett megtanítok beszélni. Kijavítok mindenféle beszédhibát. Nagy, tanár, Cluj, V. Goldis 32.

Suche zu zwei Kinder deutsches Fraulein (Jüdin) Rumänische Sprache Kenntnis beforzugt. Fuchs, Satumare, Tepes Voda 13.

Certifikáttal rendelkező fiam részére keresek megfelelő intelligens leányt házasság céljából. Fényképes megkereséseket Fuchs, Satumare, Str. Tepes Voda 45.

Kiadó novemberre első emeleten négyszobás modern lakás. Mihai Viteazul 39. háztulajdonosnál.

Oradeán orth. családnál két kereskedelmi társaságot kaphat, külön szoba, fürdőszoba használattal. Kohn, órasüzlet, Oradea, P. Mihai Viteazul 14.

Jól bevezetett textilüzlet, áruval, járás-szerűen, külföldre távozás miatt átadó. Cim a kiadóban.

Női konfekció-szakmában járatos segédet keresek azonnalra. Ignatz Weisz, Satumare.

Elegáns butorozott, különbejárta szoba 1-2 fiatalember részére kiadó. Calea Regele Ferdinand 13. emelet, balra

Liebermann Sári, okl. francia tanárnő a francia nyelv oktatását megkezdte, tanít kezéket és haladókat, kitünően bevált módszerrel. Cseporttanítás: 6-os csoportban 120 lej személyenként. Str. Elisabeta 31.

2 vagy 3 izr. iskolásgyermekek uricsalád teljes ellátására felvesz. Regele Carol II, 18.

Gyönyörű nagy Phoenix szobapálma eladó. Str. Grigorescu 29.

Az összes iskolák

tankönyvei

LEPAGE-nál Cluj

Modern

Piata Ur

— A walesi rői jelentik: A tartózkodó walesi dapesti angol nyi-hegyi golf-fozott az angol a János-hegyi vételeket készí egyik váciuc megjavították urának elromló

— Véres sz városban Ne polisi sztrájk szejtközésnek lyos sebesültje

— Tíz száza szövetség kü A negyedik kö dulescu elnöke Népszövetség és a jövő évi b ségvetés több tették.

— Aranyer folyó környék cia gyarmati folyó környék végezni, mert dag aranymező

— Ha az ar tekintete bágy nyomott és ne tulságos rothad és epepangás néhány napon egy pohár te keserítvizez inni

— Eltemeték yorkböl jelentik maradványait lomra a Bator mint 100.000 e

— Felfügges békeürgyalásai A Gran Chaco gesztették és távozott. Bolivi háború még ne tudatta a közv hogy a háború

— Az első n ban. Bucuresti 7 órák Benez vából jövő repl lajdonban van Moszkva légjáz gez próbarepülé

— Az Egyes léptet életbe a tettei szemben. cial Times szer mánya közele életbe a német vitellek szemben ségeket gördite

— Vessett te Tudósítónk jele Limba község be, hogy az otta tessé magát. M Limba községbe hány nappal gáltattott tejet v vessék magukat

DIÁK

JÓ É

LI

DIÁK

JÓ É

LI

DIÁK

JÓ É

LI

HIREK

**Modern csillárt
olcsón
Constructio**
Piata Unirii 31. Telefon: 83.

— A walesi herceg Budapest. Budapest-ről jelentik: A szerda este óta Budapestet tartózkodó walesi herceg tegnap Patrick budapesti angol követ társaságában a Szechenyi-hegyi golfpályát látogatta meg, ahol golfozott az angol követtel. A délután folyamán a János-hegyi kilátóhoz ment fel, ahol felvételeket készített. A késő délutáni órákban egyik vacuucci órásüzletbe tért be, ahol megjavították az angol birodalom jövőendő urának elromlott karóráját.

— Véres sztrájkzavargások egy amerikai városban. Newyorkból jelentik: A minneapolis-i sztrájkolók és a rendőrség közti feszültségnek két halottja és harminc súlyos sebesültje van a sztrájkolók részéről.

— Tíz százalékkal csökkentették a Népszövetség költségvetését. Genfben jelentik: A negyedik költségvetési bizottság Savet Radulescu elnökletével ülést tartott, amelyen a Népszövetség jelenlegi pénzügyi helyzetével és a jövő évi büdzséjével foglalkozott. A költségvetést több, mint 10 százalékkal csökkentették.

— Aranyezékek után kutatnak a Négerfolyó környékén. Párizsból jelentik: A francia gyarmati közigazgatás a felső Négerfolyó környékén nagyjértékű ásatásokat fog végezni, mert a délafrikaihoz hasonló gazdag aranyezékeket remélnék találni.

— Ha az arcszíné fakó, szürkessárga és tekintete bágyadt, ha szomorú, hangulata nyomott és nehéz álmok gyöttrik, ha a bél-tulajdosság rohadási folyamatai, gyomorfájás és epe pangás kózzakk, olyankor tanácsos néhány napon át reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserívizet inni.

— Eltemették Huey Long szenátort. Newyorkból jelentik: Huey Long szenátor földi maradványait tegnap este helyezték nyugalomra a Baton-Rouge-i temetőben. Több mint 100 000 ember vett részt a temetésen.

— Felfüggesztették a Gran Chaco-ügy béketárgyalásait. Buenos-Airesekből jelentik: A Gran Chaco-ügy béketárgyalásait felfüggesztették és a delegátusok nagyrésze eltávozott. Bolívia elnöke kijelentette, hogy a háború még nem ért véget. Paraguay elnöke tudatta a közvetítőket azt az aggodalmát, hogy a háborúskodás újból kezdetét veszi.

— Az első moszkvai repülőgép a fővárosban. Bucarestből jelentik: Tegnap délután 7 órakor Beneasara érkezett az első Moszkvából jövő repülőgép, amely csehszlovák tulajdonban van és a Prága-Bucaresti-Moszkva légi járat felállítására érdekében végző próbarepüléseket.

— Az Egyesült Államok rendszabályokat léptet életbe a német, svéd és belga árukivitelével szemben. Londonból jelentik: A Financial Times szerint az Egyesült Államok kormányja közelebről rendszabályokat léptet életbe a németországi, svéd és belga árubevittellel szemben, mivel ez államokban nehézségeket gördítenek az amerikai áru útjába.

— Vesszté tehén tejét itták Alba-Julján. Tudósítónk jelenti: A város és a szomszédos Limba község 40 lakója elindult Bucarestbe, hogy az ottani Pasteur-intézetben kezeltesse magát. Mint ismeretes, Maria Cubseriu, Limba községbeni asszony tehene ezelőtt néhány nappal megveszett és az általa szolgáltatott tejet fogyasztókat utasították, hogy vessék magukat alá a Pasteur-kurának.

DIÁKJELSZÓ!

**JÓ ÉS OLCSÓ
LEPAGE**

Cluj

— Maniu visszatért Erdélybe. Bucarestből jelentik: Maniu Gyula, aki Sinaia-ból visszatért Erdélybe, a hónap végén újból Bucarestbe megy, ahol részt fog venni a nemzeti parasztpárt központi végrehajtóbizottságának ülésén.

— A Haggibbor értesítése imaház-ügyben. A Haggibbor értesítő imaházának üléseiről és az érdeklődőket, hogy az őszi ünnepek alkalmával újra a Salom-Klub helyiségeiben lesz a templomozás. A jelentkezés helyét és rendjét az Uj Kelet egyik legközelebbi számában közöljük.

— Nussbächer Pál portréi. A napokban megemlékeztünk Nussbächer Pál cluji fiatalember érdekes karrierjéről. A huszonnyolc éves fiú Párizsban, Rómában és Londonban szokatlan sikereket ért el eredeti módszerével, amelynek segítségével plasztikus összhangba tudja hozni a rajzművészetet a fényképészettel. A pápát és egész családját portréirozta le, azonfelül az olasz királyi ház számos tagját, Párizsban minisztereket és diplomátákat, Londonban filmsztárokat és a világ legnagyobb íróit. A képek egyszerűséggel és plasztikájukkal hatnak. A jövő portré divatja ez az új módszer, amely egyesíti a technikát a művészettel. Nussbächer Pál a közelbi napokban Bucarestbe utazik, ahol magasállású személyeket fog megrajzolni. Rajzai gyűjteményének egy része a Ferdinánd király ut 29 számú Bonbon-Engros-nál látható. Az újszerű művészet iránt érdeklődők itt láthatják a fiatal művész alkotásait.

Munkás-Mozgó
Str. Väli 7.
Pénteken, szombaton 6 és 9-ór:
Két szenzáció! Egy helyár!

I. Hegszőlőköt lezene
Fősz.: Robert Montgomery és Magda Evans.
II. Egy család tragédiája
(vagy Megmozdul a világ)
Az idei évad legnagyobb háborús filmje.
Helyárak: 10 és 12 lej.

— A Noár Hacioni chalucainak bucsu-rendezvénye. A cluji Noár Hacioni chalucái vasárnap este 8 órakor a cluji román kat. gimnázium nagytermében műsoros estét rendeznek. A neolog kórus fogja énekelni a nemzeti himnuszot, Gertner nyitja meg a rendezvényt, Wald Hermann hegedül, Meister énekel, Grün hegedül, Mezei mandolinon játszik, Szántó és Sternhell szavalnak. Rosenberg chalucalokokat ad elő és a kórus a Hatikvát énekl.

— Nagyszabású razzia a fővárosban. Bucarestből jelentik: A bucaresti rendőrség tegnap este razzit tartott és mintegy 200 gyanús egyént tartóztatott le.

Egyetemi tanárok megállapítása szerint
biztos hatású a
„Bixádi víz”
amely a gyomor, bél, epehólyag és
gyomorergei fájdalmak ellen a legjobb,
mert használata egyszerű, biztonságos és
mindig keletesen hat. Kapható mindenütt.
Cluji lelkak: Vihromia Rt. Calea
Regele Ferdinand 70.

— Vihar a Fekete-tengeren. Bucarestből jelentik: Tegnap hatalmas vihar dult a Fekete-tengeren. A hajók nagy késéssel közlekednek. Este segélykiáltásokat hallottak a nyílt tengerrel és az Inginer Cazimir teherhajónak sikerült partra vinni az I. B. Caliacra vontató hajót, amely kormánytörést szenvedett és elsüllyedés veszélye fenyegette.

— Sirkőavatás. Boldogult édesanyánk, Rosenfeld Dávidné szül. Grün Helén sirkőavatását f. hó 15-én, vasárnap délelőtt 11 órakor tartjuk meg a cluji régi ort. zsidó-temetőben, melyre rokonainkat és ismerőseinket ezután meghívjuk. A Rosenfeld-család.

— Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó cluji csoportja értesíti az összes érdekelte árvaikat, hogy vasárnap délelőtt 11 órakor az Árvagondozó irodájában (Str. Paris 36) mérték-vétel lesz cipővel leendő ellátás céljából. Fehát jöjjön el minden árva és hozza magával régi cipőjét és télikabátját. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó cluji csoportja.

— Halállal fenyegették meg a brasovi prefektust. Bucarestből jelentik: A Zorile jelentése szerint Iancu prefektus ezelőtt néhány nappal névtelen fenyegető levelet kapott. A bevezetett nyomozás megállapította, hogy a levélíró — Vasile Stoiceriu, Zárnesti községbeni lelkész, aki bosszúból írta a levelet. Iancu prefektus feljelentést tett az ügyészségen. Az eset nagy feltűnést keltett a városban.

Kereskedelmi és Ipari vállalatok figyelmébe!

A pénzügyminiszter No. 126.108/27 VII/1935. rendelete értelmében a számla Cotor-ra

kötelező bélyegző

raktáron kapható. Újvívi névjegykártyák szép kivitelben legolcsóbb árban

ALBERT

nyomdában készülnek Cluj, Calea M. Foch (v. Victoriei) No. 7. Telefon 308.

— Miklós herceg Bucarestben. Bucarestből jelentik: Ma reggel a fővárosba érkezett Miklós herceg, aki maga vezette autóján hosszabb ideig külföldön tett kirándulást.

— A mexikói forradalmár-diákok elfoglalták az egyetemi épületeket. Mexikóból jelentik: A forradalmár-diákok beleavatkoztak az egyetemi hatóságok és a mexikói kormány közötti viszályba, hogy az egyetem vezetőségének álláspontját támogassák. A diákok elfoglalták az egyetemi épületet és megakadályozták a rendőrség közeledését.

— Nagyszabású csekkhamisítás a fővárosban. Bucarestből jelentik: Néhány nappal ezelőtt egy francia, egy angol és egy lengyel rendőr felügyelő érkezett az országba, akik hatalmas aranyú csekkhamisító-banda ügyében nyomoznak. Több bucaresti banknál házkutatást tartottak és váratlan eredményre jutottak. Több letartóztatást eszközöztek.

— Tíz az erdélyi metropolita birtokán. Sibiu-ból jelentik: Tegnap este 8.30 órakor tíz ütött ki az erdélyi ortodox metropolita birtokán. Nyugalmatlanság takarmány égett le. A kár igen nagy. A vizsgálat megindult.

— S. Glück Honka zongoratanárnő a tanítást megkezdte. Lakásán található délelőtt 11—1-ig és délután 4—6-ig. Cal. Victoriei 39. I.

— Eljegyzés. Hirsch Ernő Pomi, jud. Sarmar eljegyezte Stern Vilhmát Cluj. (Minden külön értesítés helyett.)

— Hatezer kilométer uton faszénnel hajtotta gépkocsiját. Rómából jelentik: Ferragutti tanár, aki néhány héttel ezelőtt európai körutúra indult, tegnap visszaérkezett Rómába. A professzor faszénnel hajtott gépkocsin tett meg közel hat ezer kilométernyi utat. Beszámolójában elmondotta, hogy európai körútján mindössze 180 líra értékű faszénet emésztett fel a kocsi.

— Légi utasforgalom az Atlanti óceán felett. Londonból jelentik: Az egyik amerikai légi forgalmi vállalat közelebről rendszer utasszállító forgalmat készül létesíteni az Atlanti óceán felett. A gépek mindenképpen 10 utast képes szállítani.

— Rövid hírek mindenünnen. Brazília legnagyobb kikötővárosában, Sao Paulo-ban hatalmas orkán és zivatar pusztított, amely teljesen megakasztotta a kikötő egyébként óriási forgalmát. A szélroham háztetőket sodort le, amelyek számos járókelőt súlyosan megsebesítettek. — Az idei évi óriási kávéutermelés miatt a braziliai kávétanács 750 ezer zsák kávé megsemmisítését határozta el, hogy ilyen módon biztosítsa a kávé eddigi árát. — Budapestről jelentik, hogy 10 ezer métermáza gyümölcsöt exportált Magyarország a hét folyamán.

**Iskolások
öröme - szülők
előnye: Lepage**

ANTON ROSENZWEIG
Alapítva 1890 ספרים האנדלוני סאלאי חאז
Zsidó könyvek és Tulesz nagykereskedése
CLUJ, PIATA MIH. VITEAZUL 37-38.

Baldog újvetet kíván vevőikének és ismerőseinek

— STRUCC ÉS PARADICSOM-MADAR.

Az idén bevonul a divatba. Merthogy a nő kalapokat sikk lesz díszíteni strucc és paradicsom-madár tollakkal és minthogy a nemes madarakat a déli külföldön tenyésztik, a behozatal is meg fogja drágítani a kalapokat, noha az anyag maga is elég drága. Az ügyes kicsi, tokkoi díszítik főként; sőt a hájos baretre is elhelyeznek exotikus madárkák tollait. De azért az igénytelenebbek (vannak ilyenek is a hölgyek között?) csokrokat és rózsákat is illeszthetnek kecses kalapocskáikra. Sokkal durvább az idei szezon formáiban, mint a tavalyi a tavalyelőttivel együtt véve. Régi biedermeier és rokokó, sőt reneszánsz-divatbeli formák jutnak meg ez idén modern elképzelésben, finom anyagban. Finom nemez, selyemvelur, sőt antilópbőr-ből készült kalapok fogják a sportszerűséget kihangsúlyozni. Színek tekintetében is dúsítás történik. Az enyhe borvörösről a geránia színig széles skáláján találjuk a szírvány minden káprázatának. És egészen artistikus kalapok készülnek, amikhez a tizenötödik és tizenhatodik század mestereinek a képeiről vették a modellt: Lorenzo de Viterbo, Cranach és Holban. Collagnolo és a leheltelesen finom Francois Clonet vázsnáiról.

Mit jelentess vajjon a formáknak és anyagoknak ez a hét kövér esztendőbe illő bősége ezekben a megijedt és szűkpénzüi időkben?

Mondják: a divat előfutárja a szezon közállapotainak. Ha ez igaz, akkor örülni kellene a kalaptarkaságnak. De mi azt hisszük, hogy a pénztelenség és nyomorendőzésnek kifejezője a pompázó divat. Nem tudjuk.

Mindenesetre jó lenne, ha csalódnánk.

Vámos Magda zongoratanárnő a tanítást megkezdte. Jelentkezni lehet lakásán délelőtt 11—1-ig és délután 3—6-ig. P. Mihai Viteazul 3.

— Amphytrion — avagy a náci művészet. A nürnbergi pártgyűlésen Hitler — nem tudván számot adni a tömegök előtt arról, hogy két és félszázévtől uralomra jövetele után miért oly feneketlen a nyomorúság a Harmadik Birodalomban — művészet-problémákkal traktálta a megjelent tömeget. Egyebek között kijelentette, hogy az igazi német művészet csak a Harmadik Birodalomban fejlődhetik ki és lesújtó szavakkal ostromozta az előtte járó „zsidó-bolszeviki” uralom művészi „elferdüléseit”. Alkalmunk lesz ezzel a kérdéssel bővebben foglalkozni.

Most csak a német művészeti tevékenység egyetlen ágát, a filmet szeretnők megemlíteni. A német filmgyár mai stádiumában ordító cafolatla minden egyes szóval, amelyet a Führer a nürnbergi pártkongresszus előtt elmondott. Annak a valóban művészeti színvonal, amelyet a filmgyártás a szabad és demokratikus Németországban ért el, midőn rendezők és filmszínészek művészi kvalitásai függetlenek voltak származásuktól vagy politikai hitvallásuktól, úgy látszik egyszer és mindenkorra befellegzett. A színjátzó tehetség, a rendezői ötletek, a humor, az invencia, a világsikernek szánt muzsika mind megszűntek szerves hozzátartozói lenni a német filmipar termékeinek. Tesszük ezeket a megállapításokat abból az alkalomból, hogy Clujon most Amphitryon cím alatt egy Ufa-film pereg, amelyet a reklám „monumentális” alkotásnak tüntet fel. A valószínűleg ez a darab, amely egy történelmi-irodalmi szatíra igényével lép a nézők elé, meséjében suta és vérszégény, bárgyu humorral átszótt alkotás. Egy-két jobban sikerült jelenet kívül teljesen nélkülözi a művészi filmprodukciónak kritériumait. Nem grandiózus és nem szellemes, nem mély és nem megkapó. Mert hiába létesít Hitler kulturszenátust és fizet ki tizezreket a német nép nyomorából művészi tevékenység támogatására, a koncentrációs táborok légré nem alkalmas a művészi teremtésre. És ezen nem tud segíteni a legmarkánsabb nevé filmszínészek erőfeszítése sem. Az Amphitryon erőltetett humora mögött is ott látog a rendszer sivár szellemi üressége. A filmet egyébként jobb ügyhöz méltó buzgalommal a Capitol vetíti.

— Kezdődő ütőrelmeszesedéssal reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserívizet egy alhasi pangást, mint az emésztés renyhességét megszünteti, a rekeszizom emelkedését csökkenti és a magas vérnyomást mérsékli.

UJ KELET Legújabb hírek

Olaszország az utolsó pillanatban meg fog egyezni Angliával?

(Első oldal cikkének folytatása.)

Kötelezettségei a béke fenntartása érdekében benne foglaltatnak a népszövetségi alapokmányban és biztosíthatjuk az egész világ közvéleményét arról, hogy

Franciaország nem fog eltérni annak előírásaitól.

Franciaország bizalma a Népszövetség iránt nem gyengült egy pillanatra sem és meg fogjuk tenni köteleességünket a Népszövetség erkölcsi tekintélyének megóvása érdekében.

Beszéde végén Laval még arra emlékeztetett, hogy az 1934. évi jegyzőkönyv szerint Franciaország politikája teljes egészében a Népszövetség alapozott. Minden Franciaországgal létrejött egyezményt Franciaország Genfben keresztül valósított meg, így a locarnoi szerződést, a kisanantall, Rómával és a szovjetekkel kötött baráti egyezményeket is. Franciaország kitartóan fogja a népszövetségi munkáját végezni s arra fog törekedni lankadatlanul, hogy a világpolitika irányításában a Népszövetség intézményének a legteljesebb tevékenységi lehetőséget biztosítsák.

Párizsi jelentés szerint a francia sajtó figyelmét teljes egészében Laval fenti beszédének szenteli. Hangoztatják, hogy Lavalnak ügyelnie kellett Olaszország érzékenységére, de ugyanakkor nem távolodhatott el a Népszövetség tradícionális politikájától. Az Echo de Paris szerint Franciaország, abban az esetben, ha az olasz-abesszini háború mégis kiőrne, részt fog venni Olaszország magatartásának felülvizsgálásában, de csak a gazdasági és pénzügyi megterelő intézkedése erejéig. Így időt fogna nyújtani Olaszországnak arra, hogy bizonyos katonai sikereket érjen el, mely után Olaszország könnyebben lesz kapható kompromisszumokra. Olaszország ezt valószínűleg nem fogja barátságosan lépésnek tekinteni Franciaország részéről.

Laval békéltető kísérleteinek annyi eredménye máris késztetett van, hogy pillanatnyilag megakadályozza Angliát abban a törekvésében, hogy katonai megtorlásra gondoljon Olaszországgal szemben, ami Mussolininél arra készítette volna, hogy hasonló katonai megtorláshoz folyamodjék. Ez pedig a veszéllyel járt volna, hogy egész Európa békéjét felborítja és kiszámíthatatlan következményeket vonna maga után.

Laval közbenjárásának köszönhető az is, hogy jelenleg a Szuezi csatornának az angolok által való elzárása kizártnak tekintendő.

Újabb genfi jelentés szerint valószínűnek tartják, hogy az ötös bizottság javaslatának alapja az angol-iraki szerződés lesz, amelyet 1930-ban kötöttek meg. Mint fentebb emlitettük, az olasz megbízott állítolag hajlandó lenne ezt a javaslatot, illetőleg az eléje terjesztendő javaslat szövegét tanulmányozás alá venni.

Amerika állásfoglalása

Washingtoni jelentés szerint Hull amerikai külügyi államtitkár tegnap a sajtó munkatársai előtt jelentette, hogy Amerika 62 állammal, köztük Olaszországgal, Abessziniával közösen paktumot írtak alá amelyben a szerződő felek arra kötelezik magukat, hogy a köztük felmerült ellentéteket békés úton fogják megoldani. Olaszország jelenlegi háborús fenyegetései tehát nem jelentenek egyebet, mint az összes nemzettek politikai, gazdasági, jogi és társadalmi érdekeinek fenyegetését. A világ egyik részében kiróbboló fegyveres konfliktus tragikus és káros következményekkel járhat a világ összes részeire.

Az Egyesült Államok kormánya felszólítja azokat az államokat, amelyek fegyveres vizlátot provokálnak hogy tartásukban a párizsi nyilatkozatot és paktumot és így az emberiséget men-

sék meg újabb szenvedésektől és kiszámíthatatlan veszteségektől.

Hull nyilatkozatával egyidejűleg Pope amerikai szenátor táviratot intézett a Népszövetséghez, amelyben azt javasolja, hogy a Briand-Kellog-paktum aláírót — a háború elhárítása végett — nemzetközi konferenciára hívják össze haladéktalanul.

Semmiféle mandátum nem elégíti ki már az olaszokat

Mialatt Hoare, a washingtoni kormány és részben Laval is a leghatározottabban kötöttek le magukat a Népszövetség békepolitikájához, Mussolini, mintha tudomásul sem venné a körötte zajló eseményeket, — továbbra is háborús nyilatkozatokat ad le különböző lapok munkatársainak. Így többek között tegnap a Párizsban megjelenő Gringoire-nak adott nyilatkozatot Mussolini, kijelentve, hogy Abessziniát Olaszország termézetes terjeszkedésének országa. Ami azokat a körülményeket illeti, amelyek az angol-olasz ellentéteket vezették, Mussolini kijelentette, hogy január 29-én keltezett jegyzékében Abessziniára vonatkozó összes terveit, minden részleteiben, Anglia elé terjesztette. Ezeknek ismeretében Anglia annak idején is megtehette volna kifogásait.

A Gringoire munkatársának az a benyomása, hogy Olaszország minden körülmények között meg fogja valósítani terveit. Most már semmiféle mandátum nem elégítene ki az olaszokat.

Bizonyos engedmények, amelyeket a római kormány néhány hónappal ezelőtt még elfogadott volna, most már nem jöhettek számításba.

A hírlapíró megkérdezte végül Mussolinin, hogy döntő katonai siker után hajlandó lenne-e a hatalmakkal tárgyalásokba bocsátkozni Abessziniá jövő felosztását illetően. A Duce kijelentette, hogy bizonyos mértékben hajlandó lenne erre is.

A római lapok ismert agresszív hangjukon azt hangoztatják, hogy Anglia veszélyes játékot folytat Olaszországgal szemben, mert még jobban kiélezi a helyzetet. Ez a magatartás még merevebbé fogja tenni Olaszországot.

Megerősítik Egyiptom határait

Az egyiptomi lapok jelentései szerint az egyiptomi katonai hatóságokat a határok megerősítése és új tengeri, valamint légi bázisok felépítése foglalkoztatja. Abukirba tegnap 300 új típusú angol repülőgépet érkezett. A hatóságok el vannak szánva a középületek megvédelmére. Egyidejű jelentés szerint Egyiptom több pontján erődítési munkálatok folynak.

Marseillei jelentés szerint a francia garmati hadsereg 170 katonája tegnap elindult a francia Szomál földön levő Dzsibutiba. Egyidejűleg Londonban három angol zászlóalj utrakészen áll a Máltába való utazásra, a helyorség megerősítésére. Tegnap öt angol torpedóromboló Aden kikötője elé érkezett.

Az abesszini császár elrejtette ékszerait

Az Echo de Paris londoni jelentése szerint az abesszini császár összes ékszerait egy titkos betonrejtőhelyen helyezte el. Az ékszerek között van Teodozius császár koronája, egy nyaklánc, amiről azt állítják, hogy Sába királynő tulajdona volt, továbbá egy arany jogar, amit V. György király ajándékozott a négusnak.

A lengyel hivatalos lap megcáfolja azt a hírt, hogy az olasz, illetve abesszini kormányok fegyverszállítási rendelkezések eszközölték volna a lengyel hadiparnál.

Egyidejű varsói jelentés szerint tegnap egy tagból álló szocialista ifjusági csoport tüntetést rendezett az olasz követés előtt és annak több ablakát beverték. A rendőrség 20 letartóztatást eszközölt.

Az Oeuvre azt a szenzációs híradást közli Genfből, hogy az olasz delegátusok állítolag olyan kijelentést tettek volna, hogy nincs kizárva, hogy az utolsó pillanatban megegyezés jön létre Angliával.

Egyidejű genfi jelentés szerint az olasz kiküldöttekben tényleg megvan a hajlandóság arra, hogy megvitatás tárgyává tegyék azt az új ajánlatot, amely Irakhoz hasonló helyzetet teremtene Abessziniában és Olaszország között.

Ezzel szemben több római lap azt hangoztatja, hogy Olaszország ellenségének fog tekinteni minden olyan államot, amelynek fődelegátusa Genfben gazdasági szankciókat szavaz meg vele szemben.

Hoare rádióbeszéde

Laval mai genfi beszédét megelőzőleg Sir Samuel Hoare angol külügyminiszter tegnap Genfben rádióbeszédet mondott, amelyet az angliai rádióállomások közvetítettek halgatóknak. A külügyminiszter bevezetőjében azt hangoztatta, hogy hő óhaja lenne annak kijelentése, hogy a megoldás kiltáásai megjavultak, de ez — sajnos, nem felel meg a valóságnak. Ezzel szemben tény az is, hogy a helyzetben nem állt be rosszabbodás. A népszövetségi közgyűlésen — mondotta az angol külügyminiszter — kifejezésre juttattam az angol kormány felfogását és a választók nagy többségének érzelmét.

Mi, angolok azt akarjuk, hogy a békét semmi se veszélyeztesse és az egész világ békében élhessen a termelő munkásokkal.

El vagyunk szánva arra, hogy a népszövetségi alapokmány értelmében fenntartására adott szavunkat megtartjuk.

Abessziniának meg kell őriznie területi sértetlenségét. E törekvésében támogatni kívánjuk, de ugyanakkor az is óhajunk, hogy változatlanul fentartsuk a baráti kapcsolatokat az olaszokkal, akik a szövetséges hatalmak oldalán küzdött a világháboruban.

A legnagyobb elismeréssel és csodálattal kell adózni az utóbbi évek olasz munkásságának. Olyan megoldást kellene találni, mely az olasz expanziós törekvéseket összhangba tudja hozni Abessziniában mezei jogjaival. A tisztelet, amelyet Anglia a nemzetközi közéletben élvez, parancsolólag írja elő azt a kötelezettséget, hogy a béke megőrzése terén elmenjünk a végös határig is. Az angol külügyminiszter azzal zárta rádióbeszédét, hogy ezáltal is elismerteli a népszövetségi közgyűlésen elmondott beszéde azon bejelentését, hogy Anglia készen mutatkozik arra, hogy a nyersanyagtermelő helyek és más gazdasági erőforrások területének igazságosabb elosztása érdekében elő-

terjesztett javaslatokat alapos megfontolások vesse alá.

Sir Hoare tegnap rádióbeszédével egy napon Lloyd George Plymouthban szintén beszédet mondott, amelyben azt hangoztatta, hogy egész Anglia közvéleménye támogatja Sir Samuel Hoare külügyminisztert abban a törekvésében, hogy az olasz-abesszini konfliktus ügyében a népszövetségi alapokmány rendelkezései teljes mértékben érvényre jussanak.

A felbátorított négus

Párizsi jelentés szerint egyes lapok Addis-Abeaból arról értesítenek, hogy Sir Samuel Hoare rádióbeszéde nagyon megnövelte a négus és környezetének bátorságát. Az abesszini kormány a beszéddel kapcsolatban elismerését fejezte ki az addisabebai angol követ előtt. Azt hiszik, hogy a négus, sokkal inkább, mint valaha, el van tökéltve arra, hogy nem enged az erőszaknak és bízik abban a támogatásban, amit a hatalmak területi integritásának megvédésére nyújtani fog-

nak számára.

Az ötös bizottság kompromisszumos javaslata

A népszövetségi tanács által kiküldött ötös bizottság tegnap este a maga kebeléből kiküldött albizottságnak arra adott megbízást, hogy az ülésen tett javaslatok alapján vizsgálja át a tanács elé terjesztendő kompromisszum tervezetét. A Népszövetség folyosóin ezt a határozatot meglegeződéssel fogadták. Ha a tanács csupán többséggel fogadná el ezt a javaslatot, úgy ezt a két vitás fél elé fogják terjeszteni.

Ha Olaszország nem fogadná el a tanács kompromisszumos ajánlatát, s ha támadóként lépne fel Abessziniával szemben, úgy haladéktalanul alkalmazni fogják vele szemben a népszövetségi alapokmány 16. szakaszát.

Ebben az esetben újból összehívják a népszövetségi tanácsot, amely előtt fel fogják vetni a támadó fél ellen alkalmazandó megterelő intézkedéseket.

Franciaország a gazdasági és pénzügyi megterelő intézkedésekhez haladéktalanul csatlakozni fog.

Ma ül össze Clujon a liberális párt tartományi kongresszusa

Komplikációk Dinu Bratianu királyi audienciája körül

Bucuresti, szeptember 13. (Az Uj Kelet tud.) A Zorile jelentése szerint Dinu Bratianu, aki az utóbbi időben meglehetősen rezervált magatartást tanusított, újabb támadást készít elő a kormány ellen. Miután sorozatosan került a Dinu Bratianuval való találkozást és elhárította a hivatalos ünnepekre való különböző meghívásokat, hirtelen Aradra utazott, hogy az Arad környékén vadászó uralkodó előtt audiencián jelenjen meg. Kormánykörökben a Zorile szerint meglehetősen kínos impressziót váltott ki Dinu Bratianu megmozdulása, miután ismerik a liberális párt elnökének a kormánnyal szemben táplált érzelmét. A miniszterelnök szombaton audiencián jelenik meg az uralkodó előtt és ezalkalommal betérjeszti aprobálás végett a kormány átszervezésére vonatkozó javaslatait. Ezeknek elfogadása mindenestre azt fogja jelenteni, hogy a Tatarescu-kormány változatlanul élvezzi a legfőbb alkotmányos fórum bizalmát.

Mihalache ma megbeszélést folytatott Dem. Dobrescuval a „Népfront” ügyében. Dobrescu rámutatott arra, hogy az ő frontjának célja elvonni a munkásságot a baloldali politikai elfoglaltságtól, valamint a szélsőjobb oldali szervezetekbe tömörült ifjuságot is eltéríteni. Mihalache kijelentette, hogy Dobrescu nyilatkozata kielégíti.

Bucuresti, szeptember 13. Paul Anghelescu nemzetvédelmi miniszter tegnap Nagoiescu tábornok személyzeti főnökkel dolgozott együtt, majd elutazott Constantára és csak néhány nap múlva tér vissza a fővárosba. Egy hét múlva hír szerint közzétesszik a sajtó kérdésűre vagy szolgálói érdekekből áthelyezett tisztak listáját.

Bucuresti, szeptember 13. Lapedatu kultuszminiszter Clujra utazott, ahol szombaton a liberális párt tartományi kongresszusát tartja. A miniszter hétfőn tér vissza a fővárosba.

— Ujra megkezdik a cseh-osztrák kereskedelmi tárgyalásokat. Prágából jelentik: Megállapodás jött létre az osztrák kormányval abban az irányban, hogy a megszakadt kereskedelmi tárgyalásokat ujra megkezdjék. Az új tárgyalások szeptember 16-án kezdődnek.

— Lansbury nem mond le az angol munkaspárt elnökségéről. Londonból jelentik: Mértékadó körök szerint Lansburynak nem áll szándékában lemondani a munkaspárt elnöki tisztéről.

FRATERNITAS Könyv- és Lapkiadó E. T. uyerésze Cluj, Strada Baron L. Pop 18
Telefon: 6-77.